



« Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος »

ΕΤΟΣ Γ'.

ΣΜΥΡΝΗ, τῇ 31 Μαΐου 1860.

Ἀριθ. 4.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΧΘΟΡΟΠΡΑΞΙΩΝ ΤΩΝ ΖΩΩΝ.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Αἱ Φυτοφθόροι Ψύλλαι εἰσὶ πολλά ἐπιζήμιοι εἰς τὰ δένδρα καὶ λάχανα παντὸς εἶδους. Τὰ εἶδη τῶν εἰσὶ τόσον πολυάριθμα, καὶ ὅλαι εἰσὶ προικισμέναι μὲ τόσον ἐξαισίον γονιμότητα, ὥστε ἔπρεπε νὰ περιμένωμεν νὰ ἴδωμεν τὰ φύλλα, τοὺς κλάδους, καὶ τὰ στελέχη παντὸς φυτοῦ κατασκέπαστα ἀπ' αὐτάς. Ἀλλ' ἡ ἐκπληκτικὴ αὕτη γονιμότης, καὶ ὁ ὕληρος, τὸν ὁποῖον τὰ μικρὰ ταῦτα ἔντομα ἠθελον προζενήσιν ἀναποφύκτως ἐπὶ τῶν φυτῶν, καταστέλλεται ἀπὸ ἀπειράριθμους ἐχθρούς. Μυριάδες ἐντόμων διαφόρων τάξεων, γενῶν καὶ εἰδῶν, φαίνεται ὅτι γεννῶνται, ὅχι δι' ἄλλο τέλος, εἰμὴ τοῦ νὰ κατατρώγῃσι τὰς Ψύλλας. Μερικὰ ἐξ αὐτῶν τῶν ἐντόμων εἰσὶ τόσον ἀδηφάγα, ὥστε, μ' ὕλην τὴν ἐξαισίαν γονιμότητα τῶν Ψυλλῶν, ἔχομεν αἰτίαν νὰ παραξενυζώμεθα ὅτι τὰ εἶδη τῶν δὲν ἐκλείπουν παντάπασιν. Ἐφ' ἑκάστου φύλλου τὸ ὁποῖον κατοικεῖται ἀπὸ τὴν Ψύλλαν, εὐρίσκομεν σκώληκας διαφόρων εἰδῶν. Οἱ σκώληκες οὗτοι δὲν τρέφονται ἀπὸ τὰ φύλλα, ἀλλ' ἀπὸ τὰς Ψύλλας, τὰς ὁποίας καταβροχθίζουσι μὲ ἀπίστευτον ἀπληστίαν. Μερικοὶ ἐξ αὐτῶν τῶν σκώληκων μεταμορφώνονται εἰς διπτέρους μύιας, ἄλλοι εἰς τετραπτέρους, καὶ ἄλλοι εἰς Κανθάρους. Ἐνῶ εὐρίσκεται εἰς τὴν κατάστασιν σκώληκος, ἐν ἑξ αὐτῶν τῶν λαϊμάργων ἐντόμων εἶναι ἱκανὸν νὰ φέ-

ρήσῃ τὰ ἐντόσθια εἴκοσι Ψυλλῶν εἰς ἓν τέταρτον τῆς ὥρας. Ὁ Ῥωμύρος ἐπρομήθευσεν εἰς ἓνα Σκώληκα ὑπὲρ τὰς ἑκατὸν Ψύλλας, ἀπὸ τὰς ὁποίας οὐδεμίαν δὲν ἄφησεν ἐντὸς τριῶν ὥρων.

Ἐκτὸς τοῦ γενικοῦ συστήματος τοῦ ἐξολοθρευμοῦ, ὅστις προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀνάγκην, τὴν ὁποίαν ἔχει ἐν ζῶον διὰ νὰ τρέφεται ἀπὸ τὰς σάρκας τῶν ἄλλων, ἄλλη πηγὴ ὀλέθρου ὑπάρχει εἰς τοὺς πολέμους τοὺς ὁποίους ὁ ἄνθρωπος καὶ πολλὰ ἄλλα ζῶα κάμνουσι κατὰ τοῦ ἰδίου τῶν γένους. Ὁ πόλεμος μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων εἰς τινὰς περιπτώσεις τῆς κοινωνίας, ἐμπορεῖ νὰ ἐπιφέρῃ εἰς ἰδιαιτέρα τινὰ ἔθνη ἢ κοινότητες, ἐπωφελῆ ἀποτελέσματα. Ἀλλὰ πᾶσα ὠφέλεια, τὴν ὁποίαν ἀπολαμβάνει διὰ τοῦ πολέμου ἓν ἔθνος, ἀποκτάται μὲ τὴν βλάβην, καὶ μερικὴν ἢ ὀλικὴν καταστροφὴν ἐνὸς ἄλλου. Ἀν ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ γενικὴ καὶ ἐντελής εἰρήνη, καὶ ἂν ἡ γῆ ἐκαλλιεργεῖτο εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τῆς τελειότητος, δὲν εἶναι πιθανὸν ὅτι ὁ πληθυσμὸς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἠθελε ποτὲ ὑψωθῇ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε νὰ ὑπερβαίῃ τὴν ποσότητα τῶν τροφῶν, τὰς ὁποίας ἐμελλε νὰ παράξῃ ἡ γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία, αἱ ὁποῖαι ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ὑπαρξίν καὶ εὐτυχίαν τῶν. Ἀλλ' ἐν ὅσῳ οἱ ἄνθρωποι ὑποκινοῦνται ἀπὸ φιλοδοξίαν, ἀπὸ ἐκδίκησιν, καὶ ἀπὸ πολλὰ ἄλλα ἀντικοινωνικὰ πάθη, ὁ πόλεμος καὶ ἡ ἔχθρα, μὲ ὅλας τὰς αἱματηράς καὶ καταστρεπτικὰς συνεπείας τῶν, θέλουσι μαστίζειν καὶ κατατρώγειν ἀείποτε τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ἀς μὴν ἐπαυρώμεθα ὁμῶς. Ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα ν' ἀνα-

καλύψωμεν τὰ μυστήρια τῆς φύσεως, ἀλλ' ἐμποροῦμεν νὰ θαυμάζωμεν τὰ ἔργα τῆς, καὶ νὰ υποτασσώμεθα μὲ τὸ προσηκόν σέβας εἰς τοὺς ἀπαρχαράπτους νόμους τῆς. Ὁ ἄνθρωπος, ὅστις διὰ τῆς καρτεροψυχίας του εἶναι ἱκανὸς νὰ διατηρῇ ἀείποτε τὴν διαγωγὴν ταύτην εἶναι ὁ μόνος ἀληθὴς φιλόσοφος.

Ἄλλ' ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι τὸ μόνον ζῶον ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ὁποῖον κινεῖ πόλεμον κατὰ τῶν ὁμοίων του. Τὰ Τετράποδα, τὰ Πτηνὰ, οἱ Ἰχθύες, καὶ τὰ Ἔντομα, ἐκτὸς τῆς ὀρέξεώς των διὰ τὴν τροφὴν, μάχονται ἐνίοτε καὶ φονεύονται μεταξὺ των. Ἐπὶ τῆς υποθέσεως ταύτης θέλομεν περιορισθῇ μόνον εἰς ὀλίγα τινὰ παραδείγματα πορισθέντα ἀπὸ τῆς φυλῆς τῶν Ἐντόμων.

Ἡ κοινωνία, ἥτοι ἡ κυψέλη τῶν μελισσῶν, συνίσταται ἀπὸ μίαν θήλειαν, ἀπὸ τοὺς ἄρρένας ἢ Κηφήνας, καὶ ἀπὸ τὰς οὐδέτερας ἥτοι Ἑργατικὰς μελίσσαις. Τὰ τρία ταῦτα γένη ἐξαιρουμένων διὰ τινὰ καιρὸν εἰς ἐντελεστάτην ἁρμονίαν, καὶ ὑπερασπίζουσι καὶ συντρέχουσιν ἄλληλα. Αἱ Ἑργατικαὶ μέλισσαι δεικνύουσιν ἰσχυροτάτην ἀφοσίωσιν καὶ ἀγάπην πρὸς τοὺς ἄρρένας, καὶ ὅταν ἀκόμη ὑπάρχουσιν ὑπὲρ τὴν μορφήν σκωλήκων. Αὗται εἰσὶν ὠπλισμένοι μὲ θανατηφόρον κεντρίον, τοῦ ὁποῖου στεροῦνται οἱ ἄρρένες. Ἀμφότεραι εἰσὶ τέκνα τῆς αὐτῆς μητρὸς, καὶ ζῶντι εἰς τὴν αὐτὴν οἰκογένειαν. Ἀλλὰ, μ' ὅλην ταύτην τὴν προσωρινὴν των ἀγάπην, ὑπάρχουσι περιστάσεις, ἐν αἷς αἱ Ἑργατικαὶ κατασφάττουσιν ἀνηλεῶς τοὺς ἄρρένας. Μεταξὺ τῶν νόμων τῶν πλέον ἐξευγενισμένων δημοκρατιῶν, εὐρίσκοντες τινὰς οἱ ὁποῖοι φαίνονται λίαν βάρβαροι. Οἱ Λακεδαιμόνιοι εἶχον τὴν ἄδειαν νὰ φονεύσιν ὅσα ἐκ τῶν τέκνων των ἐγεννῶντο ἐλλειπῇ ἢ ἡκρωτηριασμένα, διότι ἐμελλαν νὰ ἐπιβαρύνωσι τὴν κοινωνίαν. Οἱ νόμοι τῶν Σινῶν συγχωροῦσι παρομοίας ἀπανθρώπους πράξεις. Ἰσως δὲν γνωρίζομεν ὅλας τὰς αἰτίας διὰ τὰς ὁποίας αἱ οὐδέτεραι μέλισσαι φέρονται μὲ τόσῃν ὁμολογίᾳ πρὸς τοὺς ἄρρένας. Ἰπάρχει μ' ἄλλον τοῦτο καιρὸς, καθ' ὃν οἱ ἄρρένες γίνονται τελείως ἀχρηστοὶ εἰς τὴν κοινωνίαν, καὶ εἶναι παρατηρητέον, ὅτι ἡ γενικὴ σφαγὴ ἀρχίζει συνήθως, ὅταν φθάσῃ ἡ ἐποχὴ αὕτη. Ὅταν ζήνῃ τις μέλισσα ἐμβρὴς εἰς τὴν κυψέλην, ἡ αὐθάδεια τῆς πάντοτε κολλάζεται μὲ θάνατον. Ἀλλὰ φονικὰ συμπλοκαὶ δὲν φαίνονται σπάνια καὶ μεταξὺ τῶν μελισσῶν, αἵτινες ἀνήκουσιν εἰς τὴν αὐτὴν κυψέλην. Αἱ μάχαι αὗται γίνονται συχνότεραι, ὅταν ὁ καιρὸς ᾗναι εὐδιδος καὶ θερμῆς. Ἐνίοτε δύο ἀνταγωνιστὰ ἐξέρχονται ἀπὸ τὴν κυψέλην σφίγντάς ἐνηγκαλισμένον. Ἀλλοτε ἡ συμπλοκὴ γίνεται εἰς τὸν ἀέρα. Ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ἀρχίσῃ ἡ μάχη, ἀμφότεροι οἱ ἀντίπαλοι συνήθως πίπτουσι κατὰ γῆς καὶ ἀποχωρίζονται μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου. Ὅταν πέσωσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἕκαστος τῶν ἀγωνιστῶν προσπαθεῖ, ὥσπερ παλαιστής νὰ τοποθετηθῇ εἰς τρόπον, ὥστε νὰ κεντρήσῃ θανατηφόρως

τὸν ἀντίπαλόν του. Ἐνίοτε, σπανίως ὅμως, τὸ κεντρίον μένει εἰς τὴν πληγὴν. Ἄν τοῦτο συνέβαινε γενικῶς, ἐκάστη μονομαχία ἔπρεπε νὰ ἀποβαίῃ θανατηφόρος καὶ εἰς τὰς δύο μελίσσαις, διότι ὁ νικητὴς δὲν ἔδυνάτο νὰ ἐπιζήσῃ πολὺ μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ κεντρίου του. Αἱ μονομαχίαι αὗται ἐνίοτε διαρκοῦσι μίαν ὥραν περίπου, ἕως ὅτου μείνῃ ἢ μία ἐκ τῶν δύο ἄπνους ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Ἐκτὸς τούτων τῶν μονομαχιῶν γενικαὶ συμπλοκαὶ συμβαίνουσι συχνάκις, καὶ ἐξαιρετικῶς περὶ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν συμπλοκοῦνται. Ὅταν δύο σμήνη, ἢ ἀποικίαι τύχῃ νὰ διαφιλονεικῶσι διὰ τὴν αἰτὴν φωλεάν, γίνεται ἀμέσως γενικὴ καὶ αἱματηρὰ μάχη, ἥτις διαρκεῖ πολλάκις ὁλοκλήρως ὥρας, καὶ τελειώνει πάντοτε μὲ σημαντικὴν φθορὰν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Τὸ κεντρίον δὲν εἶναι τὸ μόνον ὄπλον ἐν χρήσει εἰς τὰς μάχας τῶν μελισσῶν. Ἐχουσι περιπλέον δύο ἰσχυροὺς ὀδόντας ἢ τομεῖς, μὲ τοὺς ὁποῖους διασχίζουσιν ἀλλήλας ἀνηλεῶς. Καὶ εἰς τὰς γενικὰς των μάχας μονομαχοῦσι πάντοτε ἀνὰ δύο. Ἀλλ' ὅταν γίνονται ἡ μεγάλη σφαγὴ τῶν ἄρρένων, τρεῖς ἢ τέσσαρες οὐδέτεροι δὲν ἐντρέπονται νὰ προσβάλωσι μίαν μόνην μύϊαν.

Ὅλοι αἱ Σφηκικαί, περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς, παρουσιάζουσι παράδοξον καὶ τραγικὴν σκηνήν. Εἰς αὐτὴν τὴν ἐποχὴν αἱ Σφήκες παύουσι τοῦ νὰ φέρωσι τροφὴν εἰς τοὺς νεοσσούς των. Ἀπὸ φιλοστόργους μητέρας ἢ τροφούς, αἱ φωνῆς μεταβάλλονται εἰς σκληροκαρδίους μητριῶς. Αὗται εἰσὶ χειρότεροι, διότι ἀνασύρουσι τοὺς νεοὺς σκωλήκας ἀπὸ τοὺς κυττάρους των, καὶ τοὺς ἐκβάλλουσιν ἀπὸ τὴν φωλεάν. Οἱ οὕτως ἐκτεθέντες εἰς τὸν ἀέρα μένουσιν ἐστερνωμένοι τροφῆς, καὶ ἀποθνήσκουσιν ἀνεξαιρέτως ὅλοι. Ἡ φθορὰ αὕτη δὲν περιορίζεται, καθὼς ἡ τῶν μελισσῶν, εἰς τοὺς ἄρρένας μόνους. Κάνει σκωλήκας ὁποιοῦδήποτε ὀνόματος ἢ γένους δὲν ἀποφεύγει τὸν γενικὸν καὶ ἀδιάκριτον τοῦτον ἐξολοθρευμὸν. Ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι αἱ Σφήκες ἐκθέτουσι τοὺς σκωλήκας των εἰς τὸ ὑπαιθρον, τοὺς φονεύουσι προσέτι διὰ τῶν ὀδόντων αὐτῶν. Ἡ πράξις αὕτη ἐφαίνεται ὡς νὰ ᾗτο παρὰβίασις τῆς μητρικῆς στοργῆς, ἐνδὲς τῶν ἰσχυρωτέρων ἐλατηρίων εἰς τὴν ζωτικὴν φύσιν. Ἀλλ' οἱ σκοποὶ τῆς φύσεως, μολονότι συχνάκις ἐμποροῦσι νὰ διεκφυγῶσι τὰς ἐρεῖνας μας, δὲν ὑπάρχουσι πώποτε σφαλεροί. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον φαίνεται εἰς ἡμᾶς σκληρὸν καὶ παρὰ φύσιν, εἰς τὴν αὐθόρμητον ταύτην φθορὰν, τὴν ὁποίαν αἱ σφήκες κάμνουσιν ἐτησίως, ἐπὶ τοῦ ἰδίου των εἰδούς, εἶναι ἴσως ἐξοπλιστικῶς καὶ συμπαθητικῶς πράξις. Αἱ σφήκες δὲν ἔχουσι, καθὼς αἱ μέλισσαι τὸ ὀρμέφυτον τοῦ νὰ ἐναποταμιεύωσι ζωοτρόφισμα διὰ χειμερινὴν χρῆσιν. Ἄν λοιπὸν οἱ νεοσσοὶ δὲν θυσιασθῶσι προῖμως ἀπὸ τοὺς γονεῖς των, πρέπει ἐξ ἀνάγκης νὰ υποφέρωσι σκληρότερον καὶ ὀδυνηρότερον θάνατον, τὸν τῆς πείνης. Ὅθεν ἡ κατ' ἐπιράγειαν ὁμότης τῆς διαγωγῆς τῶν σφηκῶν, ἀντὶ νὰ

ᾗναι ἐξαιρέσις εἰς τὴν συνήθη κλοκαγαθίαν, καὶ σφίαν τῆς φύσεως, εἶναι πραγματικῶς μία συμπληρωτικὴ θερμοθεσία. Ἐκτὸς τούτου, ἐπειδὴ ὁ πληθυσμὸς τῶν σφηκῶν εἶναι ὑπέρμετρος, καὶ ἐπειδὴ εἰσὶν ἐπιβλαβὴ ἔντομα εἰς τὴν ἀνθρωπὸν καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ζῶα, καὶ ἐξαιρέτως εἰς πολλὰς φυλὰς τῶν ἐντόμων, ἂν ἡ αὐθόρμησις των δὲν ἐκωλύετο διὰ τῆς τοιαύτης φθορᾶς, αἱ ἐπιδρομαὶ των ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν ἤθελον ἐξαλείψωσι ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς ἄλλα εἶδη, ἤθελον διασπᾶσαι τὴν ἄλυσιν τῆς φύσεως, καὶ ἀποβῇ ὁλέθρια εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μεζῶνα ζῶα.

Ἡ αὕτη αὐθόρμησις ἐξολοθρευσις, καὶ ἴσως διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, γίνεται ὑπὸ τῶν Ἀνθρωπῶν ἢ ἀγριομελισσῶν. Περὶ τὰ τέλη τοῦ Ὀκτωβρίου ὅλοι οἱ σκωλήκας καὶ αἱ νύμφαι σφρονται ἐξω τῆς φωλεᾶς καὶ φονεύονται. Αἱ οὐδέτεραι καὶ οἱ ἄρρένες γίνονται καθ' ἐκάστην θύματα τοῦ φύχους, ὥστε εἰς τὸ τέλος τοῦ χειμῶνος, ὀλίγοι γόνιμοι θήλειαι μόνον μένουσι διὰ νὰ διατηρήσωσι τῶν Ἀνθρωπῶν τὸ εἶδος.

Συμφώνως μὲ τὸ ὁποῖον διεγράψαμεν σχέδιον θέλομεν τελειώσει τὸ παρὸν κεφάλαιον, μὲ τινὰς παρατηρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἴσως συντείνουσιν εἰς τὸ νὰ συνδιαλλάξωσι τὸν νοῦν μας πρὸς σύστημα τὸσον ὁλέθριον εἰς τὰ ἄτομα ἐκάστου εἶδους, καθότι ὁ ἄνθρωπος, ἂν δὲν φωτισθῇ ὑπὸ ἀκτίνων τινῶν τῆς φιλοσοφίας, κλίνει εἰς τὸ νὰ δυσανασχετῇ καὶ νὰ στιγματίζῃ τὴν φύσιν ὡς ὀμὴν καὶ τυραννικὴν. Ὁφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ἡ φύσις φαίνεται σχεδὸν ἀδιάφορος ὡς πρὸς τὰ ἄτομα, ἐκ τῶν ὁποίων καθ' ἐκάστην στιγμὴν ἀποθνήσκουσιν ἑκατομμύρια ἄνευ ἐλέους. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὰ εἶδη οἷας δὴποτε φυλῆς, ἡ ἀδιάλειπτος μέριμνά τῆς, εἰς τὴν συντήρησιν καὶ διάρκειαν τοῦ μεγάλου συστήματος τῶν ἐμφύχων ὄντων, εἶναι καταφανὴς καὶ διεγείρει τὸν θαυμασμόν μας. Ἡ ζωὴ, ὡς φαίνεται, δὲν δύναται νὰ συντηρηθῇ ἄνευ τῆς παρεμβάσεως τοῦ θανάτου. Καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν ἐμφύχον φύσιν, καθὼς εἶδομεν, ἐπιπολάζει ὁ ὁλεθρὸς καὶ ἡ καταστροφὴ τῶν ἀτόμων. Ἡ καταστροφὴ ὅμως αὕτη ἔχει τὸν λόγον τῆς. Ἐκαστος ζῶον μετὰ τὸν θάνατόν του δίδει ζῶον καὶ εὐδαιμονίαν εἰς πολλὰ ζῶα αἱ δυνάμεις τῆς πέψεως καὶ ἐξομοιώσεως περιορίζονται εἰς ζωϊκὸς ὕλας μόνον. Ἄν τὰ τοιαῦτα εἶδη στερηθῶσι τῆς ζωϊκῆς τροφῆς, εἶναι πρόδηλον, ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃσιν. Τοῦτο ἀρμόζει κατ' ἐξοχὴν εἰς τὰ κυρίως Σαρκοφάγα ἐπονομαζόμενα ζῶα. Ἀλλ' ἀπὸ τὰ προμνησθέντα παραδείγματα, καὶ ἀπὸ τὴν καθημερινὴν πείραν ἐκάστου ἀνθρώπου, γίνεται πρόδηλον, ὅτι κἀνὼν ζῶον ἴσως δὲν ὑπάρχει, οὔτε δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἄνευ τροφῆς, ἥτις εἶναι τῶρα, ἢ ὑπῆρξεν ἄλλοτε ἐμφύχως. Τὰ πρόβατα, οἱ βόες, καὶ ὅλα τὰ χορτοφάγα ζῶα, χωρὶς νὰ θέλωσι, καὶ μάλιστα ἄνευ συναισθήσεως, καταβροχθίζουσι καθ' ἐκάστην μυριάδα ἐντόμων. Ἀὕτη ἐμπορεῖ νὰ ᾗναι μία αἰτία, τοῦ ὅτι τὰ κτήνη παχύνονται τόσον πολὺ εἰς τὰς πλουσίας νομάς,

ὅπου ὁ χόρτος, ἐπειδὴ εἶναι ἀφθονός, ἐκεῖ καὶ τὰ ἔντομα πάντοτε εὐρίσκονται πολυαριθμότερα. Ἡ φύσις εἶναι τόσον θαφιλὴς εἰς τὰ ζωϊκὰ προϊόντα τῆς, ὥστε κἀνὼν εἶδος σιτίων δὲν ἐμπορεῖ νὰ φάγῃ τις, καὶ κἀνὼν βρευστὸν δὲν δύναται νὰ πῖνῃ, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν εὐρίσκονται ζωϊκαὶ οὐσίαι, εἰς ἐμφύχον ἢ ἀψύχον κατάστασιν.

Εἰς τὰς προηγουμένας παρατηρήσεις ἐμπορεῖ τις νὰ ἀντιτάξῃ τὸ ἰδιότι ἡ φύσις καθίδρυεν ἐν τόσον σκληρὴν σύστημα; διατὶ ἐπέβαλε τὴν ἀνάγκην, ὥστε ἐν ζῶον νὰ μὴ ἐμπορῇ νὰ ζήσῃ ἄνευ τῆς καταστροφῆς ἐνδὲς ἄλλου; Εἰς τὰς τοιαύτας ἐρωτήσεις ἀμυμία ἀπάντησις δὲν ἐμπορεῖ νὰ δοθῇ, καὶ οὐδὲ πρέπει νὰ τὴν περιμένῃ τις. Οὐδεὶς, ἐκτὸς τοῦ Ἰψίστου, δύναται νὰ ἀναπτύξῃ τὸ μυστήριον τοῦτο. Ἰσως υπερβαίνει καὶ αὐτὰ τὰ ὅρια τῆς πιθανότητος τὸ νὰ συγκροτηθῇ ἐν τόσον ἐκτεταμένον σύστημα ἐμφύχων ὄντων ἀπ' ἄλλης τινὸς βάσεως. Κρίνοντες δὲ ἀπὸ τὴν γενικὴν κλοκαγαθίαν τοῦ Μεγάλου Δημιουργοῦ δικαιούμεθα νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι τῷ ὄντι οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα. Ἀλλ' εἶναι ματαιοπονία τὸ νὰ διατριβώμεν ἐπὶ υποθέσεων, αἵτινες εἰσὶν ἀνεξιχνίαστοι καὶ ὑπερβαίνουσι πολὺ τὰς δυνάμεις τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦς. Ὅθεν τὰς παραλείπομεν, καὶ θέλομεν προσπαθῆσιν ἐνταῦθα νὰ σημειώσωμεν τινὰς ὠφελείας, αἱ ὁποῖαι προκύπτουσιν ἀπὸ τὸν μυστηριώδη τοῦτον θεσμόν τῆς φύσεως.

Αἱ ἐχθροπραξίαι τῶν ζῶων γίνονται αἰτία ἀμοιβαίας βελτιώσεως. Τὰ ζῶα βελτιοῦνται καὶ δεικνύουσιν ἐντέλειαν πλεονεκτημάτων ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐχθρῶν, τοὺς ὁποῖους ἔχουσι νὰ προσβάλωσιν ἢ νὰ διεκφυγῶσι. Τὰ ἀσθενῆ, καὶ κατὰ συνέπειαν δειλά, ὑποχρεοῦνται νὰ ἐνασχολῶσιν ὅλας των τὰς δυνάμεις εἰς τὸ νὰ ἐφεύρωσι καὶ βάλωσιν εἰς ἐνέργειαν πᾶν δυνατόν μέσον σωτηρίας. Τὸ καθαρὸν ὀρμέφυτον τὰ ποδηγετεῖ μὲν κατὰ μέγα μέρος, ἀλλὰ διὰ τῆς πείρας καὶ παρατηρήσεως μαθαίνουνσι πλεότερα. Τὰ Σαρκοφάγα ζῶα ἐκ τοῦ ἐναντίου, ἕνεκα τῶν συχνῶν ἀποτυχιῶν, ἀναγκάζονται νὰ προσβλέπωσι κατὰ τῆς πανουργίας καὶ ταχύτητος τῆς ἄγρας των. Τὰ δὲ χορτοφάγα ζῶα, ἐπειδὴ δὲν δυσκολεύονται νὰ προμηθευθῶσι τροφὴν, εἰσὶν ἀναλόγως εὐήθη καὶ ἤθελον εἶσθαι ἐτι εὐηθέστερα, ἂν δὲν εἶχον ἐχθροὺς νὰ τὰ ἐνοχλῶσιν. Ἄν ἡ προσοχὴ καὶ τὰ διανοητικὰ πλεονεκτήματα τοῦ ἀνθρώπου δὲν διηρηθίζοντο ὑπὸ ἐχθροπραξιῶν τῶν ὁμοίων του, ὑπὸ τῶν προσβολῶν τῶν ἀγρίων ζῶων, καὶ ὑπὸ τῶν ἐπιθέσεων τῶν ἐντόμων, αὐτὸς ἤθελον εἶσθαι ὀκνηρὸν, ἀπεριέργον, βυπαρὸν καὶ ἀμαθὲς ζῶον. Ἐνεκα τούτου ἐκεῖνα τὰ εἶδη, τὰ ὁποῖα προμηθεύονται τὴν τροφὴν των μὲ ὀλίγον ἢ μὲ κἀνὼν κόπον, καθὼς πληροφορούμεθα ἀπὸ πολλοὺς περιηγητὰς καὶ ὁδοιπόρους, εἰσὶν ὀκνηρότατα καὶ κτηνωδῶς εὐήθη. Τὰ δειλά ζῶα ποτὲ δὲν μεταχειρίζονται τὰς τέχνας τῆς ἀμύνης καὶ οὐδὲ προβλέπουσι περὶ τῶν κινδύνων, εἰμὴ ἀπὸ τρεῖς αἰτίας, ἀπὸ καθαρὸν ἐνστικτον, τὸ

ὁποῖον εἶναι ἐμπεφυτευμένον εἰς τὴν φύσιν των, ἀπὸ τὴν μίμησιν καὶ ἀπὸ τὴν πείραν. Διὰ τῆς πείρας τὰ δειλὰ ζῶα διδάσκονται τὰς τέχνας τῆς δραπέτευσεως. Ἡ πτῆσις εἶναι ἐνστικτός, ἀλλ' αἱ τροποποιήσεις τῆς ἀποκτύνται διὰ τῆς μιμήσεως καὶ τῆς πείρας.

Αἱ ἐχθροπραξίαι εἰς τινὰς περιστάσεις προέρχονται, ὅχι ἀπὸ φυσικὴν τινὰ ἀντιπάθειαν ἐνὸς εἶδους ζῶων πρὸς ἄλλο, ἀλλ' ἀπὸ ἑλλειψιν τροφῆς. Ὁ περιώνυμος πλοίαρχος Ἀγγλος Κοὺκ διηγείται ὅτι εἰς τὴν νῆσον Στάτην τὰ Σαρκοδόρα ὄρνεα συναγελάζονται μὲ τὰς Λιπαρόχηννας καὶ μὲ ἄλλα πτηνὰ χωρὶς νὰ βλάπτωσιν ἢ νὰ δεικνύωσι κἀνὲν σύμπτωμα φόβου. Εἰς ἐκείνην τὴν νῆσον τὰ Σαρκοδόρα ὄρνεα ἴσως εὐρίσκουσιν ἀφθονίαν τροφῆς ἀπὸ τὰς Φώκας, ἀπὸ τοὺς θαλασσίους Λέοντας καὶ ἀπὸ τοὺς ἰχθύας.

Διψίλειαι τῶν ἐμφύχων ὄντων φαίνεται ὅτι εἶναι γενικὸς σκοπὸς τῆς φύσεως, καὶ δι' αὐτὸ τὸ τέλος, ὅταν δὲν τροποποιῇται ἡ περιτέλλεται ἀπὸ τὴν φιλοπονίαν καὶ εὐφυίαν τοῦ ἀνθρώπου, σκεπάζει πάντοτε τὴν ἐπιράνειαν τῆς γῆς μὲ δένδρα καὶ μὲ παντοειδῆ φυτὰ, τὰ ὁποῖα προμηθεύουσι τροφήν εἰς μυριάδας ἐμφύχων ὄντων. Ἀλλ' ὁ μεγάλτερος πληθυσμὸς τῶν ζῶων ἤθελε λείπειν εἰσέτι, ἂν τὰ ζῶα δὲν κατετρώγοντο μεταξὺ των. Ἀν ὅλα τὰ ζῶα ἐτρώγον μόνον φυτικὴν τροφήν, πολλὰ εἶδη, καὶ ἑκατομμύρια ἀτόμων, τὰ ὁποῖα τώρα ἀπολάθουσι ζωῆς καὶ εὐδαιμονίας, δὲν ἤθελον ὑπάρχει· διότι τὰ προϊόντα τῆς γῆς δὲν ἤθελον ἐξαρκεῖ νὰ τὴν θρέψωσιν. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ ζῶα κατεσκευάσθησαν εἰς τρόπον, ὥστε νὰ τρέφονται ἀπ' ἀλλήλων, τὸ σύστημα τῆς ζωῆς καὶ τῆς εὐδαιμονίας ἐκτείνεται εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν. Ὑπ' αὐτὴν τὴν ἐποψὶν ἡ φύσις, ἀντὶ σκληρᾶς καὶ τυραννικῆς, ἐμπόρει νὰ θεωρηθῇ ὑπερβαλόντως μεγαλόδοτος καὶ εὐμενής.

Ὁ κύριος σκοπὸς τῆς ἀνθρωπίνης φιλοπονίας ἐστὶν ἀνέκθεον, τὸ νὰ ἐλαττώσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν βλαβερῶν ζῶων, καὶ ν' αὐξάνῃ τὰ ἐπωφελῆ φυτὰ. Ὀλίγα τινὰ εἶδη ζῶων μόνον εἰσὶ χρήσιμα εἰς τὸν ἀνθρώπον, τὰ ὅποια, ἢ περιποιεῖται μὲ ἐπιμέλειαν, ἢ κυνηγεῖται διὰ νὰ τὰ θηρεύσῃ. Τὸν Βοῦν, τὸ Πρόβατον, τὴν Αἶγα καὶ ἄλλα ζῶα, ἅτινα εἰσὶν ὑπὸ τὴν ἀμεσον προστασίαν του, τὰ μεταχειρίζεται πρὸς καθημερινὴν τροφήν του. Τοῦτο δὲν εἶναι ἀσπλαγχνία. Ἐχει δικαίωμα νὰ τὰ τρώγῃ· διότι, ὁ ἀνθρώπος καθὼς ἡ φύσις, μολονότι ἐξολοθρεύει οἰκίσθια ζῶα, δειλὰ καὶ ἄκκα ὄντα, ἐξ ἄλλου μέρους διὰ τῆς περιθάλψεως καὶ κηδεμονίας του δίδει ζωὴν καὶ εὐδαιμονίαν εἰς ἑκατομμύρια, τὰ ὁποῖα ἄνευ τῆς βοήθειας του δὲν ἠδύναντο νὰ ὑπάρξωσιν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀτόμων, μεταξὺ τῶν ζῶων τούτου τοῦ εἶδους, ἂν δὲν περιεθάλποντο καὶ ἐπροστατεύοντο ἀπὸ τὸν ἀνθρώπον, ἤθελον εἶσθαι πολλὰ περιορισμένους· διότι ἕνεκα τῆς ἡπιότητος τῶν ἡθῶν των, τῆς σχετικῆς ἀσθενείας τῶν ἀμυντικῶν μέσων των, καὶ τῆς γενικῆς

καὶ σφοδρᾶς ὀρέξεώς των Ἀσπακτικῶν τετραπόδων καὶ ὀρνέων δι' αὐτὰ, μολονότι τὸ εἶδος των ἴσως ἐμπόρει νὰ σώζηται, ὁ ἀριθμὸς ὅμως τῶν ἀτόμων, ἐξ ἀνάγκης ἤθελον εἶσθαι πολλὰ ὀλίγους.

Ὑπάρχει θαυμασία τις ἰσορροπία εἰς τὸ σύστημα τοῦ ἐξολοθρευομένου τῶν ζῶων. Ἀν ἡ γενικὴ διψίλειαι τῶν ἐμφύχων προϊόντων τῆς φύσεως δὲν εἶχεν ἄλλον περιορισμὸν, εἰμὴ τὰς διαφόρους παροῦδους, μέχρι τῶν ὁποίων ἐκτείνονται αἱ ζωαί των, ὅταν δὲν συντέμνονται ἀπὸ τὰς μεταξὺ των ἐχθροπραξίας, ὅλα ἤθελον ἐκλείπει ταχέως, κατὰ συνέπειαν γενικοῦ λιμοῦ, καὶ ἡ γῆ ἀντὶ νὰ βρῇ ἀπικταχὺ ἀπὸ ζῶα, ἐκτὸς ἂν ἐπληθύνοντο διὰ νέας τινὲς κτίσεις, δὲν ἤθελε παρουσιάζειν ἄλλο, εἰμὴ σιωπηλὴν, πένθιμον καὶ ἀδρανῆ σκηνήν. Καὶ ἐν μόνον εἶδος, ἂν ἐσυγχωρεῖτο νὰ πολλαπλασιασθῇ ἀνενοχλήτως, ἡ τροφὴ ἄλλων εἰδῶν ἤθελον ἐξαντληθῇ, καὶ κατὰ συνέπειαν αὐτὰ ἤθελον ἐξαλειφθῇ ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. Αἱ Χορτοφάγοι καὶ Σαρκοφάγοι φυλαί, ἂν δὲν περιορίζοντο ἀπὸ τὰς Σαρκοφάγους, ταχέως ἤθελον ἐπαυξήσιν εἰς ἐπιβλαβὴ βαθμὸν. Τὰ Σαρκοφάγα ζῶα εἰσὶν ὁ φραγκμὸς, τὸν ὁποῖον ὠροθέτησεν ἡ φύσις διὰ νὰ ἐμποδίσῃ ἐπιβλαβεῖς πλημμύρας τῶν ἄλλων εἰδῶν. Αἱ Σαρκοφάγοι φυλαί ἐμποροῦσι νὰ παραβληθῶσι μὲ τὴν σκαπάνην καὶ τὸ κλαδευτήριον, τὰ ὁποῖα ἐλαττώνοντα τὸν ἀριθμὸν τῶν φυτῶν, ὅταν ὑπάρχωσι πολὺ πυκνά, ἢ ἀποτέμνοντα τὴν ὑλομανίαν των, κάμνουσι νὰ ἐπιλοιπα νὰ αὐξήσωσιν εἰς μεγαλύτεραν ἐντέλειαν. Εἰς τὰ σμήνη τῶν ἐντόμων, ἅτινα καλύπτουσι τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ἀντιτάσσονται λεγεῶνες ἐκ τῆς δραστηρίου ἀγρύπνου καὶ ἀδηφάγου φυλῆς τῶν πτηνῶν. Οἱ Λαγοί, οἱ Δασύποδες, οἱ Μῦς, καὶ οἱ Ἰνσέκτες εἰσὶν ἐκτεθειμένοι εἰς τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Σαρκοφάγων Τετραπόδων καὶ Ὀρνέων. Τὰ μείζονα κτήνη, ὡς ὁ Βοῦς, ἡ Ἐλαφός, τὸ Πρόβατον κτλ. δὲν ἀμυροῦσιν ἐχθρῶν· ὁ δὲ ἀνθρώπος διὰ τῆς ὑπεροχῆς τῶν διανοητικῶν του δυνάμεων, περιορίζει τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν Σαρκοφάγων φυλῶν, καὶ διατηρεῖ τὴν ἰσορροπίαν καὶ κυριαρχίαν τοῦ ζωικοῦ συστήματος. Ὅσα εἶδη εἰσὶ προικισμένα μὲ ὑπερβάλλουσιν γονιμότητα, ἔχουσι καὶ πλείονες ἐχθρούς. Ἡ Κάμπη, ἡ Φυτικὴ Ψύλλα, καὶ τὰ ἔντομα ἐν γένει, μία ἐκ τῶν γονιμωτέρων τάξεων τῶν ζῶων, προσβάλλονται καὶ καταθροχθίζονται ἀπὸ πολυαριθμούς ἐχθρικούς φυλάς. Ὅμως κἀνὲν εἶδος ποτὲ δὲν ἐξαντλεῖται. Ὁ ἰσολογισμὸς μεταξὺ κέρδους καὶ ζημίας διατηρεῖται ἀείποτε. Ἡ γῆ, αἱ θάλασσαι, ἡ ἀτμοσφαῖρα ἐμποροῦσι νὰ θεωρηθῶσιν, ὡς μία ἐκτεταμένη καὶ πολυποικίλος νομή. Ὑπ' αὐτὴν τὴν ἐποψὶν φαίνεται, ἀρίστα κῆρυγμαμένη καὶ προμηθευμένη μὲ πολυπληθῆ ἐμφύχα ὄντα, τὰ ὁποῖα εἶναι προωρισμένα νὰ θρέψῃ. Ἐκαστον ζῶον καὶ φυτὸν προμηθεύει τροφήν εἰς ἰδιαίτερα τινὰ εἶδη· οὕτω δὲ τίποτε δὲν χάνεται, καὶ ὅλα τὰ εἶδη πορίζονται ἀφθονον τροφήν.

Διὰ τῆς καθημερινῆς πείρας μανθάνομεν, ὅτι ἡ

γενικὴ ἰσορροπία τῶν ζῶων διατηρεῖται ἀείποτε. Νομίζομεν ὅμως, ὅτι ὁ ἀναγνώστης δὲν θέλει δυσαρεστηθῇ νὰ μελετήσῃ μερικὰ παραδείγματα περὶ τρόπων, τοὺς ὁποῖους ἡ φύσις μεταχειρίζεται διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο.

Μετὰ τὴν πλημμύραν τοῦ Νεῖλου, τὰ κάτω μέρη τῆς Αἰγύπτου ἐνοχλοῦνται πολὺ ἀπὸ Ὀφεις, Βατράχους, Μῦς, καὶ ἄλλα κνώδαλα. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν οἱ Πελαργοὶ ἔρχονται αὐτόθι εἰς πληθὺς ἀπειρον, καὶ καταθροχθίζουσι τοὺς Ὀφεις, Βατράχους καὶ Μῦς, οἵτινες, ἂν ἑλλειπεν ὁ τρομερὸς εὐτος ὀλεθρος, ἤθελον βλάπτει τὰ μέγιστα τοὺς κατοίκους. Ὁ Βελὼν, εὐφυέστατος καὶ ἀξιόπιστος φυσιολόγος Γάλλος, διηγείται ὅτι εἰς πολλὰ μέρη ὁ τόπος δὲν ἦτο δυνατόν νὰ κατοικηθῇ, ἂν οἱ Πελαργοὶ δὲν ἐξολοθρευσαν τὰ ὑπερβάλλοντα πλήθη τῶν Μυῶν, οἵτινες συχνάζουσιν εἰς τὴν Παλαιστίνην, καὶ λοιπὰ μέρη τῆς Ἀσίας, τὰ συνορεύοντα τὴν Αἰγύπτου. Ὁ Αἰγύπτιος Γούψ, λέγει ὁ Ἀσολκίστης, εἶναι ὠφελιμώτατος εἰς τὴν χώραν ταύτην· διότι τρώγει ὅλην τὴν κόπρον καὶ ἀκαθαρσίας εἰς τὰς πόλεις, καὶ τὰ πτώματα τῶν καμήλων, ἵππων, ὄνων κλπ. εἰς τοὺς ἀγρούς· ταῦτα ἂν ἔμενον ἐκτεθειμένα, ἕνεκα τῆς θερμότητος τοῦ κλίματος, διὰ τῆς σήψεως των ἤθελον προξενεῖ λοιμικὰς νόσους καὶ θάνατον εἰς τοὺς κατοίκους. Τὰ σεσηπὸτα πτώματα, εἰς ὅλας τὰς γώρας εἰσὶ δυσάρεστα εἰς τὴν ὄσφρησιν καὶ ἐπιβλαβὴ εἰς τὴν ὑγείαν, ἀλλ' ἡ φύσις διὰ πολλῶν μέσων θεραπεύει ταχέως τὸ κακὸν τοῦτο. Μόλις ἐν ζῶον ἀποθνήσκει, καὶ ἐντὸς ὀλίγου κατατρώγεται ἀπὸ Ἀρκτοῦς, Λύκους, Ἀλώπεκας, Κύνες καὶ Κόρακας. Εἰς θέσεις ὅπου τὰ ζῶα ταῦτα δὲν τολμῶσι νὰ πλησιάσωσιν, ὡς εἰς τὰ περὶ χώρα τῶν πόλεων καὶ κωμῶν, τὸ πτώμα τοῦ ἵππου ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν καταβιβρώσκειται ἀπὸ μυριάδας εὐλῶν. Εἰς τὰ ἀκαλλιέργητα τῆς Ἀμερικῆς μέρη ἐνοικοῦσι πλήθη ὄψεων μικρῶν καὶ μεγάλων. Ἀλλ' ὅτε ἀνεκαλύφθη ὅτι οἱ Χοῖροι κατατρώγουσιν ἀδηφάγως τοὺς ὄψεις, οἱ νέοι ἀποικαὶ ἐν γένει παρειαῖον τὰ ζῶα ταῦτα εἰς συμμαχίαν των. Αἱ Κάμπαι εἰσὶν ὀλέθριαι εἰς τὰ φύλλα καὶ τοὺς καρποὺς τῶν φυτῶν· εἰσὶ δὲ ἀπειράριθμοι καὶ πολυποικίλοι, ἀλλ' αἱ ἐπιδρομαὶ των περιστέλλονται ἀπὸ πολλοὺς ἐχθρούς. Ἀνευ τῆς ἀφθονίας τῶν Καμπῶν τὰ πλείοντα μικρὰ πτηνὰ, καὶ κυριώτεως οἱ νεοσοὶ δὲν ἤθελον ἔχει τι νὰ φάγωσιν· ἐνῷ δὲ τὰ πτηνὰ καταθροχθίζουσι τὰς Κάμπας, διασώζουσι τοὺς καρποὺς τῆς γῆς ἀπὸ ὀλικῆς φθοράς.

Τὰ Ὀστρακοδερμὰ εἰσὶ καὶ ὑπερβολὴν γόνιμα, καὶ τόσον ἰσχυρῶς ὠχυρωμένα ἐκ φύσεως, ὥστε ἡ αὐξήσις των ἤθελε φαντασθῇ τις ὅτι ἔμελλε ταχέως νὰ φθάσῃ εἰς βαθμὸν ἐπιζήμιον εἰς ἄλλα εἶδη. Ὁ ἐπιβλαβὴς πληθυσμὸς των ὅμως περιορίζεται ὑπὸ ἀπεριόριστων ἐχθρῶν. Ἀλλ' ὁ ὀλεθριώτερός των ἐχθρὸς εἶναι ὁ Τροχός, εἶδος θαλασσίου Κογχίλου. Τὸ ζῶον τοῦτο εἶναι ἐκ φύσεως προμηθευμένον μὲ ἰσχυρὰν προδοσκίδα μυῶδη καὶ κοίλην, ἀποπερα-

τουμένην εἰς γόνδρον ὀδοντωτὸν, ὥστε πριόνιον. Ἀπέναντι τοῦ ἐργαλείου τούτου, τὸ ὁποῖον ἐνεργεῖ ὡς τὸ τρυπάνιον, κἀνὲν ὄστρακον, ὅσον σκληρὸν ἢ χονδρὸν καὶ ἂν ἦναι, δὲν ἰσχύει πρὸς ὑπεράσπισιν. Ὁ Τροχὸς κάθεται ἐπὶ τοῦ Ὀστρέου ἢ Μυδίου, τρυπνίζει τὸ ὄστρακον μὲ τὴν προδοσκίδα του, καὶ κατατρώγει τὴν ἄγραν του ἐν ἀνέσει. Ἀν τὸ προσβληθὲν ζῶον ἦναι δίθυρον, ἐμπόρει νὰ ἀνοίξῃ ἢ νὰ κλείσῃ τὸ ὄστρακόν του, ἀλλὰ καμία προσπάθεια αὐτοῦ τοῦ εἶδους δὲν δύναται τὸ ὠφελήσῃ κατ' οὐδὲν, διότι ὁ Τροχὸς μένει ἀκινήτως προσπλωμένος, μέχρις ὅτου ἀποξέσπῃ ἐντελῶς τὰ ἐντόσθια τοῦ θύματός του. Εἰς τὴν ἀνηλεῆ τούτην ἐνασχόλησιν ὁ Τροχὸς συχνάκις ἐξοδεύει ἡμέρας ὅλας, καὶ ἐβδομάδας ἐνίοτε ἕως ὅτου ἀποσβέσῃ ἐντελῶς τὴν ζωὴν τοῦ θύματός του. Ἡ ἐργασία τοῦ Τροχοῦ ἐμπόρει νὰ παρατηρηθῇ εἰς τὰ ὄστρακα πολλῶν Ὀστρέων, Μυδίων καὶ ἄλλων ὄστρακοδέρμων, διότι τὰ ὄστρακά των εἰσὶ τρυπημένα συχνάκις μὲ πολλὰς κυκλοτερεῖς ὀπὰς.

Ἡ καταπληκτικὴ δύναμις τῆς Φαλαίνης ἤθελε φαντασθῇ τις, ὅτι ἔμελλε νὰ τὴν ἀσφαλίσῃ ἀπὸ τὰς ἐπηρεάς οἰουδήποτε ἄλλου ζώου. Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν ἐτησίων σφαγῶν, τὰς ὁποίας κάμνει ὁ ἀνθρώπος ἐπὶ τῶν κητῶν τοῦ Ὠκεανοῦ, αὐτὰ προσβάλλονται συχνάκις καὶ φονεύονται ἀπὸ τὸν Ξιφίαν. Τὸ ρύγχος τοῦ σχετικῶς μικροῦ τούτου ζώου εἶναι ὠπλισμένον μὲ ἐπίμηνες καὶ σκληρὸν ὀστοῦν, ἔχον ἐκατέρωθεν πολλοὺς ἰσχυροὺς, πλατεῖς καὶ εἰς ὀξὺ λήγοντας ὀδόντας, ἐκ τῶν ὁποίων μερικοὶ, καὶ μάλιστα οἱ πλεισιέστεροι εἰς τὴν κεφαλὴν, ἔχουσι ἐνὸς καὶ ἡμίσεως δακτύλου μήκος. Μὲ τὸ ὄργανον τοῦτο ὁ Ξιφίας προσβάλλει θαρσάλως τὴν Φάλαιν, ἡ ὁποία, παρὰ τὴν οὐραν, δὲν ἔχει ἄλλο ἀμυντικὸν μέσον. Μ' αὐτὴν λοιπὸν προσπαθεῖ ν' ἀποκρούσῃ τὸν ἀνταγωνιστὴν τῆς. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Ξιφίας εἶναι δραστηριώτερος καὶ ταχύτερος ἀπὸ τὴν Φάλαιν, εὐκόλως ἀποφεύγει τὰ κτυπήματά της πηδῶν εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ἀνανεῶν τὴν ἐπίθεσιν μὲ τὸ πριονοειδὲς ἐργαλεῖόν του. Ὅταν ἐπιτύχῃ, ἡ θάλασσα βράπτει μὲ ἐρυθρόχρουν αἷμα, τὸ ὁποῖον ῥέει ἀπὸ τὰς πληγὰς τῆς Φαλαίνης. Ἡ μάχια τοῦ πληγωμένου ζώου φαίνεται ἀπὸ τὴν ὀρμήν, μὲ τὴν ὁποίαν μαστίζει τὰ ὕδατα· ἕκαστον κτύπημα ἀντηχεῖ ὡς ἡ ἐκपुरσοκρότησις τηλεδύλου.

Ἐν ἐνὶ λόγῳ, πᾶν ἐμφύχον ὃν ἐπὶ τῆς ὑδρογείου ταύτης σφαίρας φαίνεται, ὅτι εἶναι προωρισμένον ὑπὸ τῆς φύσεως, ὅχι διὰ τὴν ἰδίαν του ἀτομικὴν ὑπαρξίν καὶ εὐδαιμονίαν μόνον, ἀλλὰ προσέτι καὶ διὰ τὴν ὑπαρξίν καὶ εὐδαιμονίαν ἄλλων ἐμφύχων ὄντων. Εἰς κύκλος ζωτικότητος καὶ θανάτου περιστρέφεται αἰδίως. Αὕτη εἶναι ἡ οἰκονομία τῆς φύσεως. Διάφορα εἶδη ζῶων ζῶσι διὰ τοῦ ἐπ' ἀλλήλων ἀμοιβαίου ἐξολοθρευμοῦ. Ἐπὶ καὶ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων παρατηροῦμεν, ὅτι οἱ ἰσχυροὶ συχνότατα τυραννοῦσι καὶ καταδυναστεύουσι τοὺς ἀδυνάτους, ἀλλ' ἐξ ἄλλου μέρους, οἱ πε-

παιδευμένοι διδάσκουσι τοὺς ἀμαθεῖς. Οὗτοι εἰσὶν οἱ σύνδεσμοι τῆς κοινωνίας, καὶ αἱ πηγαὶ τῆς βελτιώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

ὑπὸ Δ. Σ. (Ἱατροῦ.)

ΑΙ ΣΥΣΚΕΨΕΙΣ ΤΟΥ ΔΟΚΤΟΡΟΣ

ΜΑΚΛΟΥΡΟΥ.

Πρώτη σύσκεψις.

— Μάλιστα, Μυλόρδε, εἶπεν ὁ δόκτωρ, μάλιστα, σὰς συμβουλεύω νὰ ταξιδεύσῃτε κατ' ἐμὴν γνώμην, τοῦτο εἶναι τὸ καλλιώτερον ὑπερ ἔχετε νὰ πράξητε πρὸς ἀνάρθρωσίν σας.

Ὁ Λόρδος Βλούκβιλ ἐσταύρωσε τὰς χεῖρας ὀπισθεν τῶν νώτων, καὶ περιπατῶν κατὰ μῆκος καὶ πλάτος ἐντὸς τοῦ σπουδαστηρίου τοῦ δόκτορος, καὶ οἶσινε πρὸς ἑαυτὸν συνδιαλεγόμενος ἐπανελάμβανε χαμηλῇ τῇ φωνῇ. Νὰ ταξιδεύσω!... νὰ ταξιδεύσω!... Τῶντι, ὅταν τις κατατρώχεται ἀπὸ ἀτμούς! νὰ ταξιδεύσῃ... Ὁ δόκτωρ ὀρθῶς λέγει· εἴτα ἱστάμενος αἰφνης πρὸ τοῦ Μακλούρου.

— Ποῦ νὰ ὑπάγω; ἠρώτησεν.

— Ὅπου θέλετε.

— Εἰς τὴν Ἥπειρον;

— Εἰς τὴν Ἥπειρον.

Ὁ Λόρδος Βλούκβιλ ἤρχισε τὸν περίπατόν του μετὰ κινήσεων νευρικῶν καὶ σμασμοδικῶν. Ὁ δόκτωρ παρηκολούθει μὲ βλέμμα περιέργου τὰς ἀτάκτους χειρονομίας του, σπουδαίως ἀνησυχῶν περὶ τῆς ασφαλείας τῶν περιέργων ἀντικειμένων τῆς φυσικῆς ἱστορίας τῶν ἐκ τοῦ τοίχου κρεμασμένων ἢ ἐπὶ τῶν σκευοθηκῶν τεθειμένων.

— Ἡ Ἥπειρος εἶναι πολὺ μεγάλη, ὑπέλαθεν ὁ Μυλόρδος.

— Ἀ! εἶπεν ὁ δόκτωρ, εἶναι οὐδὲν ὥς πρὸς τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ κόσμου.

— Ἀληθῶς, κύριε Μακλούρε; ἀλλ' ὅμως εἶναι τόσον εὐρεῖα, ὥστε παρουσιάζει ἀπάσας τὰς κλιματικὰς ποικιλίας, καὶ τὸ κλίμα δὲν εἶναι ἀδιάφορον εἰς τὸν ἀσθενῆ.

— Δὲν λέγω τὸ ἐναντίον.

— Ἐὰν ἀπρὸς τὴν εἰς τὰ βόρεια μέρη;

— Ναί, τὸ ψυχρὸν εἶναι τονικόν.

— Θὰ ἀπέλθω λοιπὸν εἰς τὰ βόρεια; πλὴν, δὲν τὸ ἐσκέφην, εἶναι ἀδύνατον εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις· ἡ Ἀγγλία δὲν τὰ ἔχει οὐδὲως καλὰ μὲ τὴν Ρωσίαν.

— Τότε ἀναχωρήσατε εἰς τὴν Γαλίαν.

— Βρέχει πολὺ τὸ ἔτος τοῦτο ἐκεῖ.

— Βρέχει παντοῦ.

— Τῶντι, δόκτωρ, νομίζω ὅτι καλλιώτερον θὰ κάμω ἐὰν ὑπάγω εἰς τοὺς θερμοὺς τόπους.

— Δὲν εἶναι κακὴ ἰδέα τοῦτο; ἡ ζέστη εἶναι τονικὴ ὡς καὶ τὸ ψυχρὸν.

— Εἰς τὸν κύβος ἐρρίφθη, ὁ ἀναχωρήσω εἰς Ἀλγερίαν.

Ὁ Λόρδος Βλούκβιλ ἐστέναξε βαθύως, ὡς ἄνθρωπος ἐκπληρῶν ἀλγεινὴν θυσίαν, καὶ ἐπανέλαθε τὸν περίπατόν του.

— Ὡ! ἀνέκραξεν ὁ δόκτωρ, προσέξατε!

— Τί λοιπὸν, κύριε Μακλούρε;

— Παρ' ὀλίγον ν' ἀνατρέψῃτε ταύτην τὴν ταριχευμένην ἰβιν.

— Μία ἰβιν! ὑπέλαβε μηχανικῶς ὁ Λόρδος Βλούκβιλ ὅστις μόλις εἶχεν ἀκούσει ταύτην τὴν παρατήρησιν, μία ἰβιν!... Αἱ ἰβιν εἶναι εὐτυχέστεραι ἐμοῦ, αὐταὶ ὑγιαίνουν.

Ὁ δόκτωρ ἠγέρθη διὰ νὰ ἀποθέσῃ τὴν ἰβιν του, καὶ ὠφελοῦμενος ἐκ τῆς περιστάσεως ταύτης ἤρχισε νὰ ἐκκονίσῃ μικρὸν ταύτην διὰ τοῦ ρινομάκτρον του, ὅτε ὁ πελάτης ἐξέτεινε τὴν χεῖρα, τὸν συνέλαβεν ἀπὸ τινος κομβίου τοῦ ἐπενδύτου, καὶ θεωρήσας αὐτὸν ἀτενῶς ἐπὶ τινὰ δευτέρᾳ λεπτά.

— Ἴδου ὅτι συνεφωνήθη, εἶπεν ἔπειτα, θέλω κάμει τὸ ταξιδίδιον, ἀλλὰ πῶς;

— Δὲν σὰς καταλαμβάνω, εἶπε μετ' ἀπορίας ὁ δόκτωρ.

— Ἐρωτῶ κατὰ ποῖον τρόπον πρέπει νὰ ταξιδεύσω.

— Ἀλλ' ὅπως σὰς ἀρέσκει.

— Δηλαδή, ὅλα τὰ μέσα τῆς μεταβάσεως μοὶ εἶναι τάχα ἀδιάφορα;

— Βεβαίως.

— Ἀριστα, ἐψηθίρουν ὁ Λόρδος Βλούκβιλ ὑπογελῶν μετὰ πικρίας· τὸ αὐτὸ καὶ νὰ εἴπῃ τις ὅτι ἡ κατάστασίς μου εἶναι ἀπληπισμένη, καὶ ἡ ἱατρικὴ μὲ ἐγκαταλείπει! Γινώσκετε, ἐπρόσθεσεν, ὅτι ἔχω ἀξιόλογον ταχυδρομικὴν ἀμαξίαν.

— Λοιπὸν, εἶπεν ὁ Μακλούρε, αὕτη ἐκπληροῦ ἄριστα τὴν ἀνάγκην σας.

— Τὴν ἀνάγκην μοῦ! διάβολε, πῶς κάμνετε! Ἀλλ' ἐπεθύμουν τὸ πρῶτον νὰ μάθω ὅποιον ἀποτελεσματὸς οὗτος τῆς ὁδοπορίας μέλλει νὰ ἐπιφέρῃ ἐπὶ τοῦ ὁργανισμοῦ.

Ὁ δόκτωρ ἔκαμε κίνημά τι ἀνυπομονησίας, καὶ λαθὼν πραγματεῖαν ὑγεινῆς ἐκ τῆς βιβλιοθήκης του, εὖρε φυλλολογήσας τὸ ἄρθρον *Λίγησις* καὶ ἀνέγνωσε γεγωννύα τῇ φωνῇ τὸ ἐξῆς χωρίον.

« Αἱ ἀμαξίαι συντελοῦσιν ἐν γένει εἰς τὴν πέψιν· ἐξαιρέτως δὲ ὠφελοῦσι τοὺς νευρικοὺς καὶ εὐερεθίστους, ἐπιφέρουσαι αὐτοῖς μεγάλην αἴσθησιν τοῦ εὖ εἶναι. »

— Μετὰ συγχωρεῖτε; εἶπεν ὁ Λόρδος Βλούκβιλ λαμβάνων τὸ βιβλίον ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Κ. Μακλούρου. « Αἱ ἀμαξίαι συντελοῦσιν ἐν γένει εἰς τὴν πέψιν. » Ἐν γένει, ἀκούετε δόκτωρ; Δηλαδή, δὲν συντελοῦσι πάντοτε, καὶ ὑπάρχουσιν ἐξαιρέσεις. Τί δὲ ἐξαιρετικώτερον τῆς ἰδικῆς μου ἀθε-

νείας; Ὡ! ὦ! εἶπε φυλλομετρῶν τὴν βίβλον, ἡ ἱππαία! δὲν ἐνθυμήθην αὐτὴν δόναμαι πολὺ καλὰ νὰ ταξιδεύσω ἐριππος; ἂς ἰδῶμεν τί λέγει περὶ αὐτῆς· τὸ περὶ ὑγεινῆς ἐγχειρίδιόν σου...

« Ἡ ἱππαία εἶναι εἶδος ὁδοπορίας ἰδικιτέρως, ἣτις συνίσταται εἰς τὸ ἀνάβαιναι ἐπὶ τοῦ ἵππου... » Καλὰ, τοῦτο τὸ ἔξυρα... « Ἡ ἀσκήσις αὕτη συνηθίζεται ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων... » Τοῦτο μετ' εἶναι ἀδιάφορον. « Ἡ ἱππαία εἶναι ἐξαιρετικὸν ἐρεθιστικὸν τῶν πεπτικῶν ὀργάνων... » Τόσω καλλιώτερον. « Αἱ τονικαὶ αὐτῆς ἐνέργειαι εἶναι ἀδιαφιλονεικτοί... Μετριάζει ἐπιτηδείως τὴν νευρικὴν ὑπερευερεθιστότητα διὰ σειρᾶς τινος κινήσεων ἀναβάσεως καὶ καταβάσεως, κάμψεως καὶ τάσεως, αἵτινες ἐκτελοῦνται διὰ τῶν κατωτέρων μελῶν, τῶν ἀναβολῶν ὑπερεσπόμενων ὡς στήριγμα. » Ὡ! ἄριστα, τοῦτου εἶχον ἀνάγκην... Κινήσεις κάμψεως καὶ τάσεως... Ὁκυμάσια... Ὁ καλὸς ταξιδεύσας ἐριππος... ἀλλ' ὁ πάρεστι καὶ τι ἄλλο... « Ἡ σωματικὴ αὕτη ἐπὶ τέλους δὲν ἐξαιρείται ἀτόπων » οἳ εἰσι μάλιστα αἱ ἐντερονόηται, οἱ κίρσοι τῶν κατωτέρων ἄκρων, ἡ κίρσοκλήλη, κτλ. κτλ. »

— Διάβολε! εἶπεν ὁ Λόρδος Βλούκβιλ κλείων ἀποτόμως τὸ βιβλίον, ἡ κίρσοκλήλη! Πρέπει τις νὰ ἦναι πολὺ προσεκτικός. Προτιμῶ νὰ ἀναχωρήσω πεζός.

Τὸν δόκτορα ἤλθεν ὁρεξίς νὰ ἐπιπέσῃ μὲ τοὺς γρόνθους κατὰ τοῦ Λόρδου Βλούκβιλ, καὶ νὰ τὸν ἀποδιώξῃ ἐκ τοῦ σπουδαστηρίου του· ἀλλ' εἰς πελάτης πατρικίως τῆς Ἀγγλίας εἶναι ἄξιος περιποιήσεως τινος. Ἠρκέσθη μόνον νὰ τῷ ἀποκριθῇ.

— Ναί, τὸ περιπάτημα θὰ σὰς ὠφελήσῃ.

— Μετὰ περικνημίδας καὶ καλὰ πέδιλα.

— Μάλιστα, πέδιλα μὲ διπλοὺν πέλημα.

— Ὡν τὸ ἐν ἐκ φελλοῦ.

— Τοῦτο ἐννοεῖται.

— Ἀλλὰ πολὺ κοπιηστικὸν θὰ ἦναι, κύριε Μακλούρε, νὰ ταξιδεύῃ τις πάντοτε πεζός, καὶ δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ ὑπάγῃ πολὺ μακρὰν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, εἶπεν ὁ Λόρδος Βλούκβιλ μετ' ἄκρας ἀθυμίας.

— Ἄν ἤμην εἰς τὴν θέσιν σου, Μυλόρδε, ἤθελον προτιμῆσαι τὸν σιδηρόδρομον.

— Ὡ! μὴ μὲ ὁμιλῇς περὶ αὐτοῦ; φρίκην μοὶ προξενεῖ τὸ βραχὺ ἐκεῖνο καὶ μικρὸν τίναγμα· μοὶ φαίνεται ὅτι μετὰ λικνίζουσι εἰς τὸ κόσκινον.

— Οὕτω λοιπὸν δὲν βλέπω πλέον...

— Ὑπάρχει ἡ ἀπάνη καὶ τὸ φορεῖον, ὑπέλαθεν ὁ Μυλόρδος.

— Τῷ ὄντι, εἶπεν ὁ δόκτωρ τρίζων τοὺς ὀδόντας.

Ὁ Λόρδος Βλούκβιλ ἐφάνη σκεπτόμενος ἐμβριθῶς, εἴτα θέτων τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ δόκτορος.

— Καὶ τὸ ἀερόστατον, κύριε Μακλούρε; δὲν τὸ

ἐσκέρθημεν ἡδυνάμην ἴσως νὰ ἀναχωρήσῃ διὰ τοῦ ἀερόστατου;

— Ἀληθῶς, ἀνεφώνησεν ὁ Κ. Μακλούρε; δὲν βλέπω τί τὸ καλύβει· ἀλλ' ὅμως ἡ ἰδέα αὕτη οὐδέποτε ἤθελε μοὶ ἐπέλθῃ.

— Πεντακῶσια ἡ ἐξακῶσια μέτρα ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους πρέπει νὰ ἀναπνέῃ ἀέρα καθαρὸν καὶ οὕτως εἶπεν ἀπεσταχμένον.

— Εὐρετε τὴν λέξιν.

— Μετὰ συμβουλευτέτε λοιπόν...

— Βεβαίως, εἶπεν ὁ δόκτωρ. Ἀναχωρήσατε, Μυλόρδε, ἀναχωρήσατε τὸ ταχύτερον.

— Θέλω σκεφθῇ περὶ αὐτοῦ, ἀπεκρίθη ὁ Λόρδος, οὐ ἡ ὄψις καθίστατο περιήρροντις. Δανείσατέ μοι τὸ τῆς ὑγεινῆς ἐγχειρίδιον ὑμῶν.

Ἀφοῦ ὁ πελάτης του ἐξῆλθε φέρων μετ' ἑαυτοῦ τὸ ἐγχειρίδιον, ὁ δόκτωρ ὅστις ἐπὶ νύκτωρ, ἐξεβράχη· — Ναί, ἀνέκραξε, ἀπελθε, φύγε, ἔρρε πεζός, ἐριππος. ἐφ' ἀμαξίης, ὅπως θέλεις ἀρκεῖ νὰ ἀπέλθῃς· ἀνάβα μὲ τὸ ἀερόστατον, καὶ ὁ διάβολος νὰ σὲ μεταφέρῃ εἰς τὴν σελήνην, ὅπουθεν βεβαίως θὰ κατέβῃς!

Ὁ ἱατρός εἰς τοιαύτην κατάστασιν ἐρεθισμοῦ ἦτο, καὶ διὰ τοιαύτης περιπαθοῦς ὑποκρίσεως ἀπήγγελλε τοὺς λόγους του, ὥστε ἡ φρονήθη του ἐπάγνη ἐκ τῶν ἐμπροσθεν εἰς τὰ ὀπίσθεν, καὶ ἡ ναγκάσθη νὰ προσκαλέσῃ τὸν ὑπηρετὸν του διὰ νὰ τὴν διευθετήσῃ.

Δευτέρα σύσκεψις.

Ὁ ὑπηρετὸς ἐφάνη πρὸ τῆς θύρας τοῦ σπουδαστηρίου τοῦ δόκτορος.

— Ὁ Λόρδος Βλούκβιλ ζητεῖ πάλιν νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὸν Κύριον.

— Ὁ Λόρδος Βλούκβιλ;

— Αὐτὸς ὁ ἴδιος, καὶ φαίνεται πολὺ συγκεκριμένος.

— Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι δαιμονισμένος, θὰ μὲ ἀναγκάσῃ νὰ ἀφήσω τὴν Ἀγγλίαν. Εἰσαγάγετέ τον, Γιάνην, διότι τῆς μοῖρας μου εἶναι νὰ ἦμαι μύστις τῶν φαντασμοπλασιῶν του.

Ὁ Μυλόρδος εἰσῆλθε σύννοος τὸ ἦθος.

— Λοιπὸν, εἶπεν ὁ δόκτωρ, δὲν ἀναχωρήσατε ἀκόμη;

— Ὁχι, εἶπε σκυθρωπῶς ὁ Λόρδος Βλούκβιλ,

— Καὶ ὅμως ἔχετε τὸν καιρὸν νὰ ἐτοιμασθῇτε ἀπὸ τῆς τελευταίας σας συσκέψεως. Ἐγὼ σὰς ἐνόμιζα ἤδη ἀρκετὰ μακρὰν.

— Ὡ! ἀνεστένανεν ὁ Μυλόρδος, δὲν εἶναι τόσον εὐκόλον, ὅσον νομίζετε νὰ ἀρχίσῃ τις τὸ ταξιδίδιον.

— Τί λοιπὸν σὰς ἐμπόδισε;

— Τὸ πᾶν ἦσαν ἐτοιμα πρὸς ἀποδημίαν.

— Καλὰ.

— «Η ταχυδρομική μου άμαξα ήτο εις την αύλήν» διότι όφείλω νά σας είπω ότι μετά πολλάς σκέψεις άπεφάσισα έν έλλείψει καλλιωτέρου νά μεταχειρισθώ την ταχυδρομικήν μου άμαξαν.

— Καλή ιδέα τουτο.

— Οί έπιοι ήσαν έξευγμένοι, ό άμαξηλάτης περιέστρεψε την πλαταγούσαν μάστιγά του. — Έάν ό μυλόρδος θέλη ν' αναβή, είπεν ό θαλαμηπόλος μου, άνοίγων την θυρίδα της άμάξης...

— Άριστα! έπρεπε ν' αναβήτε, τουτο ήθελα κάμει έγώ εις τοιαύτην περίστασιν.

— Περιερίνατε όλίγον. Έκμα μίαν σκέψιν' ό ούρανός ήτο εύδιος, ύπῆρχεν όμως έν τῷ όρίζοντι μικρόν τι νέφος.

— Άλλ' ύπάρχουσι πάντοτε.

— Τό νέφος τουτο, δέν προήγγελε μέν τι, ούχ ήττον όμως ήτο άπειλητικός. Έσκεφθην τότε ότι είμεθα εις την ώραν των τρικυμιών, και ότι ύπερ πάντα άλλον έγώ ήμην εκτεθειμένος εις τας προσβολάς του κεραυνου.

— Διατί ύπερ πάντα άλλον, μυλόρδε; ήρώτησεν ό δόκτωρ, έν ή συνδιάλεξις αύτη ήρέθιζεν εις άκρον.

— Διότι έχω περισσοτέραν ηλεκτρικότητα παρά τό κοινόν των ανθρώπων. Πάντων καλώς έξεταζομένων, αύτη είναι ή αίτία των δεινών μου' είμαι ύπερχειλής ηλεκτρισμου, είμαι ως Βολταϊκή στήλη πλήρης αυτού, και έν ευρισκόμην επί της λεωφόρου καθ' ήν στιγμήν εκρήγνυται ή καταιγίς, είναι σχεδόν βέβαιον ότι ό κεραυνός ήθελε πέσει επάνω μου.

— Δέν προείδον τουτο έγώ, ύπερτονόησεν ό δόκτωρ.

— Τί λέγετε, κύριε Μακλούρε;

— Λέγω ότι είσθε άνθρωπος όλως διόλου διαφέρων του κοινού των ανθρώπων.

— Κατά δυστυχίαν μου, Κύριε.

— Άλλά τέλος πάντων, μυλόρδε, επί τίνος στηρίζετε τόν συλλογισμόν σας;

Πάντοτε περίλυπος και κατηφής, ό λόρδος Βλούκβιλ, ύψωσε τούς ώμους δι' κινήσεως σχεδόν άδιόρατου.

— Τῇ αληθεία, είπε, δέν είναι αντάξιον σοφοῦ των μάλλον διακεκριμένων του Λονδίνου, τό νά ζητή έξηγήσεις περί γεγονότος άπλουστάτου!

— Άλλ' είπατέ μοι, παρακαλώ, προσέθηκεν ό δόκτωρ.

— Γινώσκετε, κύριε Μακλούρε, ότι ό άνθρωπος ζῇ έν ηλεκτρική ατμοσφαίρα, και ότι ό ηλεκτρισμός γεννᾶται ένδελεχώς περί αυτόν.

— Μάλιστα, μυλόρδε, γινώσκω τουτο.

— Γινώσκετε οσαύτως πως ό ηλεκτρισμός παράγεται, και δέν άγνοείτε ότι παραδέχονται δύο είδη αυτού, τόν θετικόν και άρνητικόν ηλεκτρισμόν.

— Αναμφιβόλως, μυλόρδε, αναμφιβόλως' άλλα σπεύσωμεν, πρὸς θεού, εις ό,τι άφορᾷ ύμᾶς.

— Ίδού σπεύδω, κύριε Μακλούρε, άλλ' έν έ-

νόματι του ούρανοῦ, όλίγη ύπομονή' άφες με νά θέσω τας άρχάς δι' ά νά πορισθώ τά συμπεράσματα.

— Πορίσθητε, μυλόρδε, είπεν ό δόκτωρ μετ' εκπλήξεως.

— Θέλω πορισθῇ ταῦτα εις την στιγμήν, άλλα θέσωμεν έν πρώτοις την άρχήν.

— Θέσατε αύτην, σᾶς άκούω.

— Λέγομεν λοιπόν ότι ύπάρχουσι δύο είδη ηλεκτρισμου, ό του εδάφους, όστις είναι άρνητικός, και ό της ατμοσφαίρας, όστις είναι θετικός.

— Έάν άπατώμαι, κύριε Μακλούρε, διορθώσατέ με, έγώ δέν είμαι έπιστάμων.

— Είσθε και παράπολυ, μυλόρδε.

— Ένεκα της παρουσίας των δύο τούτων διαφορών ηλεκτρισμών, υπέλαβεν ό λόρδος, ό άνθρωπος ζῶν επί της επιφανείας του εδάφους και ών εις επαφήν μετ' αυτού διαπεράται διηλεκτικώς υπό ηλεκτρικῶν ρευμάτων, παραγομένων εκ της ανασυνθέσεως του θετικού ηλεκτρισμου της ατμοσφαίρας μετὰ του άρνητικού του εδάφους, διάθεσις ής αληθῶς την γνώσιν δέν έχει.

— Οὐφ!!! έκαμεν ό K. Μακλούρος.

— Τί λέγετε, δόκτωρ;

— Λέγω ότι ό συλλογισμός σας είναι ορθότατος.

Ό δόκτωρ εκράτει εις χειρας την χαρτοκοπίδα του και τόν έθεώρει με βλέμμα άγριωπόν. Τόν ήρχετο όρεξις νά τό εμπήξῃ εις τόν πελάτην του.

— Έκαστος άνθρωπος, υπέλαβεν ό λόρδος Βλούκβιλ, εύρίσκεται έν τῷ κεντρικῷ σημείῳ ηλεκτρικοῦ ρεύματος ύπερ ἔλκει τόν κεραυνόν καθ' ήν στιγμήν εκρήγνυται. Καί επειδή έχω την δυστυχίαν νά ήμαι εξαίρετος άγωγός του ηλεκτρισμου, πρέπει επί της καταιγίδας νά τρέχω ύπερ πάντα άλλον περισσότερον κίνδυνον.

— Καλά' τώρα τό συμπέρασμα.

Τό συμπέρασμα έρχεται φυσικώς. Έπιθυμῶ νά με άπαλλάξῃτε του ύπερπλεονάζοντος ρευστου ύπερ με εκθέται εις βέβαιον κίνδυνον θανάτου κατὰ τό έαρ. Οὕτω φορτωμένος νά εξέλθω εις όδοιπορίαν ήθελεν είναι της εσχάτης άφροσύνης. Τό έννοώ, δόκτωρ, και ύπερ τό δέον, είμαι αυτόχρημα ηλεκτρική μηχανή. Έάν σᾶς ήγγίξα μόνον με τό άκρον του δακτύλου ήθέλετε ανατιναχθῇ εις άπειρα συντρίμματα.

— Διάβολε! είπεν ό K. Μακλούρος, σταθῆτε μακράν.

— Ίδού ή δυστυχία μου, άνέκραξεν ό λόρδος Βλούκβιλ, δέν τολμῶ νά σφίξω την χειρα φίλου, εάν φέρῃ μετάλλινά κομβία εις τό ένδυμά του.

— Τῷ έντι' είπεν ό δόκτωρ' άλλ' ό,τι σᾶς άνησυχῇ μάλλον είναι ή κατάσταση ή ιδιική σας, και όχι οί κίνδυνοι οὗς δύνανται νά διατρέξωσι οί φίλοι σας με τά μετάλλινά κομβία. Δυστυχῶς δέν ύπάρχει οὐδέν μέσον γνωστόν της από του πλεονάζοντος ρευστου άπαλλαγῆς. Μολαταῦτα ἰδού τί δύνασθε νά κάμητε.

— Λέγετε, κύριε Μακλούρε.

— Επιθέτετε επί του πέλους σας μαγνητικήν βελόνην.

— Καλά.

— Εκ της βελόνης ταύτης έξαρτᾶτε μικράν σιδηράν άλυσιν...

— Άλλά με συμβουλεύετε έν αλεξικέραυνον, Κύριε Μακλούρε.

— Βεβαιότατα.

— Πλήν ή συσκευή είναι λίαν όχληρά, και έπειτα πιθανόν νά με ένθυμηθῶ νά άφαιρέσω τό αλεξικέραυνόν μου εισερχόμενος εις τινά θάλαμον, και οὕτω νά προξενήσω σκάνδαλον εις την συναναστροφήν.

— Λοιπόν, ἰδού κάτι άπλούστερον. Διατάξατε νά βάλωσιν ύέλινους τροχούς εις την όδοιπορικὴν σας άμαξαν.

— Άρά γε!

— Ό ύέλως, ως γινώσκετε, δέν είναι σῶμα άγωγόν του ηλεκτρισμου.

— Καταλαμβάνω, Κύριε Μακλούρε, οί ύέλιναι τροχοί μου με άπομονοῦσι του εδάφους, και παύω ών τό κέντρον ηλεκτρικοῦ ρεύματος... Δόκτωρ μου σώζετε τὴν ζωήν!

— Αναχωρήσατε, μυλόρδε, αναχωρήσατε όσον τάχιστα.

— Ό καιρός μόνον του νά θέσω τούς κρυσταλλίνους τροχούς μου.

— Επεθύμουν νά σᾶς ήκουα ήδη μακράν της Άγγλίας.

— Κύριε Μακλούρε, σᾶς όμολογῶ μεγάλας χάριτας. Τρέχω άμέσως πρὸς τόν αρχιτέκτονα του Κρυσταλλίνου Παλατίου.

— Γιάννη, είπεν ό δόκτωρ πρὸς τόν θεράποντά του, άνίσως πάλιν αφήσης νά εισδύσῃ ό λόρδος Βλούκβιλ μέχρι του σπουδαστηρίου μου, θά σέ διώξω.

Τρίτη σύσκεψις.

Μέγας κρότος άκούσται εις την θύραν του σπουδαστηρίου του δόκτορος Μακλούρου. Ό Γιάννης πίπτει δίκην κεραυνου εις τό δωμάτιον.

— Αἴ λοιπόν, λέγει ό δόκτωρ, τί είναι αυτός ό θόρυβος; τί τρέχει;

— Κύριε, άπεκρίθη ό Γιάννης, είναι ό μυλόρδος Βλούκβιλ...

— Άθλιε! δέν σοι είχα άπαγορεύσει...

— Με έγρονθοκόπησε, κύριε, και εισέρχεται διὰ της βίας.

Ό K. Μακλούρος παρετήρησε τότε ότι ό Γιάννης έφερεν επί της ρινός τά ίχνη βιαιού γρονθοκοπήματος.

Ό λόρδος Βλούκβιλ εισῆλθε σχεδόν συγχρόνως.

— Ό έξωλέστατος! άνέκραξε, πίπτων επί τινος έδρας, με' έκαμεν έξω φρενών.

— Μυλόρδε, είπεν ό Ιατρός, σᾶς ζητῶ συγγνώμην.

— Ό δούλός σας είναι ένας άχρεῖος! είπεν ό λόρδος Βλούκβιλ.

— Θα τόν αποπέμψω, μυλόρδε. άλλ' επ' αληθείας ενόμιζα ότι αναχωρήσατε.

— Η άμαξά μου δέν είναι ακόμη έτοιμος.

— Καί οί κρυστάλλιναι τροχοί σου;

— Δέν θά με τούς βάλλωσι πριν ένός μηνός.

— Οὕτως έχομεν καιρόν δι' ά νά συνομιλήσωμεν.

— Ναί, ᾶς συνομιλήσωμεν' οὐδέποτε είχον πλειοτέραν ανάγκην των συμβουλών σου.

Ό άνθρωπος οὗτος είναι ό έφιόλης μου, είπε καθ' έαυτὸν ό δόκτωρ, πρέπει νά έτοιμασθῶ δι' ά αναχωρήσω.

— Γινώσκετε τό εύερέθιστον των νεύρων μου; υπέλαβεν ό λόρδος.

— Μάλιστα, μυλόρδε, μοι ώμιλήσατε πολλάκις περί αυτού. Μήπως έρχεσθε πάλιν νά με συμβουλευθῆτε περί τουτου;

— Ω! θεέ μου! σχεδόν τίποτε, έν άπλούν περιστατικόν.

— Ας ιδωμεν τό περιστατικόν.

— Άλλά τί βλέπετε λοιπόν εις τό παράθυρόν σας, κύριε Μακλούρε;

Ό Ιατρός είχεν άνόίξει τό παράθυρόν του και διελογίζετο εάν ήτο δυνατόν νά εκφύγῃ πηδῶν εις την αύλήν.

Τριώροφον ύψος τόν έχώριζεν από της όδοῦ.

Έκλεισε πάλιν τό παράθυρον.

— Ας ιδωμεν, είπε, τό άπλούν περιστατικόν σας.

— Κύριε Μακλούρε, είπεν ό λόρδος Βλούκβιλ, ήξεύρετε ότι γνωρίζω όλον τό Λονδίνον, ή μάλλον είπειν, όλον τό Λονδίνον με γνωρίζει.

— Καλῶς, έπειτα;

— Συμβαίνει πολλάκις άνθρωποι, περί των οποίων οὐδὲ καὶ συλλογίζομαι νά με πλησιάζωσιν αἰφνιδίως καθ' όδόν.

— Τουτο συμβαίνει και έμε ένίοτε.

— Ναί, άλλα δέν έχετε, καθὼς έγώ, νεῦρα οὕτω νοσερά και εύερέθιστα.

— Όχι, χάριτι θεᾶ.

— Με ποῖον ύφος λέγετε τουτο! Άμφιβάλλετε άρά γε περί της αληθείας των δεινών μου;

— Μη γένοιτο, μυλόρδε!

— Όσάκις λοιπόν έμποδίζομαι οὕτως εξ' άπροόπτου, αἰσθάνομαι όδυνηροτάτην συγκίνησιν.

— Έπειτα;

— Είμαι βέβαιος ότι τουτο προέρχεται εκ του ύπερπλεονάζοντος έν έμοι ηλεκτρισμου.

— Τό πράγμα είναι πολύ πιθανόν.

— Παρατηρήσατε καλῶς, σᾶς παρακαλῶ, ότι τό αἰφνίδιον μοι προξενεί την αληγεήνην αἰσθησιν.

— Δέν λέγω τό εναντίον.

— Ο λόρδος Βλούκβιλ έστένανε βαθέως και έπα-
νέλαθε.

— Αϊ λοιπόν! φίλε μου, σκεφθείς καλώς περι-
τῆς θέσεώς μου διανοήθην τούτο.

— Ω! διάβλε, είμαι περίεργος νά μάθω αυτό.
— Περί τίνος πρόκειται τωόντι; νά προλάβω-
μεν τὸ αἰφνίδιον.

— Θεέ μου, μάλιστα, αὐτοῦ συνίσταται τὸ
πᾶν.

— Θὰ ἰδῆτε, εἶναι πολὺ ἀπλοῦν. Τὰ ἀπλού-
στατα πράγματα συνήθως ἐπέρχονται τελευταῖα
εἰς τὸ πνεῦμα.

— Οὕτως ἔχει πάντοτε.

— Ἀλλ' ἐγὼ εὔρον τὸ πρᾶγμα ἀμέσως...
Ἰδοὺ ἐπιθέτω ἓνα κωδωνίσκον.

— Τί λέγετε, μυλόρδε;

— Ἐπιθέτω ἓνα κωδωνίσκον.

— Οἱ ἱατροὶ ἐνόμισαν ὅτι κακῶς ἤκουσε. Ὁ λόρ-
δος Βλούκβιλ εὐχεσθήτη καὶ ἐκ τρίτου νά ἐπανα-
λάβῃ τὴν πρότασίν του.

— Ἐννοῶ, εἶπεν ὁ Κ. Μακλούρδε, ἀνοίγων ἀτε-
νῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπιθέτετε κωδωνίσκον, ἀλ-
λά πού;

— Εἰς τὸν πῖλον! ἀπεκρίθη ἐμβριθῶς ὁ λόρδος
Βλούκβιλ.

— Οἱ Μακλούρδε ἔφερε τὴν χειρὰ εἰς τὸ μέτωπον
οἰοῦναι ζητῶν νά συνάψῃ τὰς ἰδέας του.

— Εἰς τὸν πῖλον; ὑπέλαθε.

— Μάλιστα, δόκτωρ, εἰς τὸν πῖλον.

— Ὁ εἰς ἐξ ἡμῶν εἶναι τρελλός, εἶπε καθ' ἑ-
αυτὸν ὁ δόκτωρ.

— Ἐννοεῖτε τὴν ἰδέαν μου; προσέθηκεν ὁ λόρ-
δος Βλούκβιλ. Ἐκ τοῦ κωδωνίσκου ἐξαρτᾶται ται-
νίαν κυματίζουσα ἐπὶ τοῦ ὤμου μου...

— Ω! πολὺ καλὰ.

— Φίλος τις μὲ ἀπαντᾷ καθ' ὁδὸν σύννουν, ὡς
εἶμαι πάντοτε. Ἀντὶ νά μὲ πλησιάσῃ αἰφνιδίως
καὶ νά μοι προξενήσῃ τοιαύτην τινὰ ἀπρόσπτον
ταραχὴν, αἵτινες τοσοῦτον εἰσὶ δεινὰ πρὸς ἐμὲ,
σύρει ἐλαφρὰ τὴν ταινίαν τοῦ κωδωνίσκου. Ἐν-
νοεῖτε ἤδη;

— Βεβαιότατα.

— Ὁ ἥχος τοῦ κωδωνίσκου μὲ εἰδοποιεῖ, καὶ
ἔχω τὸν καιρὸν νά προετοιμασθῶ νά ἶδω τὸν
φίλον.

— Ἀναμφιβόλως αὐτὸς εἶναι ὁ τρελλός, ὑπε-
τονθόρυσεν ὁ δόκτωρ ἀλλὰ μικρὸν ἀκόμη ἂν διαρ-
κείη τοῦτο, δὲν θὰ βραδύνω νά τὰ χάσω καὶ ἐγὼ.

— Τί λέγετε περὶ τῆς ιδέας μου, κύριε Μα-
κλούρδε; ἠρώτησεν ὁ λόρδος Βλούκβιλ.

— Τὴν εὐρίσκω ἀρίστην, μυλόρδε.

— Τρέχω εἰς τὸν σιδηρουργόν μου.

— Ναί, τρέχεται.

— Μετὰ μίαν ὥραν ἐπανέρχομαι. Μικράν τινα
συμβουλὴν ἔχω ἀκόμη νά σὰς ζητήσω. Διανοοῦμαι
αὐρίσκειν νά καθαρισθῶ, ἀλλ' ἐπειδὴ περὶ τοῦ ἀντικει-
μένου τούτου ἔχω ἰδίόν μου σύστημα, διὰ τοῦτο
ἐπιθυμῶ νά λάβω περὶ αὐτοῦ τὴν γνώμην σας.

— Θὰ τὴν ἔχετε, μυλόρδε, μὴ ἀμφισβᾶλλετε.

— Ὑγιαίνετε, κύριε Μακλούρδε, μετὰ μίαν ὥραν
εἶμαι παρ' ὑμῖν.

— Μυλόρδε, σὰς περιμένω.

— Γιάννη, εἶπεν ὁ δόκτωρ ἀναχωρήσαντος τοῦ
λόρδου Βλούκβιλ. Ἐτοίμασον ἀμέσως τὰ πρὸς ὁ-
δοιπορίαν.

— Μήπως μέλλῃ ὁ Κύριος νά ταξιδεύσῃ; ἀ-
νεφώνησεν ὁ Γιάννης ἐκπληκτός.

— Ἐτοίμασον τὸν σάκκον μου, σοὶ λέγω. Θε-
ὲν αὐτῷ ὅ,τι θέλεις, πλὴν ἔστω ἔτοιμος ἐντὸς ἐνὸς
τετάρτου.

— Ὁ Κύριος ἀφίνει τὴν Ἀγγλίαν;

— Μήτε λέξιν πλέον, Γιάννη, ἀνέκραξεν ὁ Μα-
κλούρδε παρωργισμένος, ἡ σοὺ διαρκήνῃ τὸ κρα-
νίον.

— Τοῦτο ἀρκεῖ, κύριε, εἶπεν ὁ Γιάννης. Ὀλος ἐκ-
πληκτός.

— Μετὰ δύο ἡμέρας ἀνεγνώσκειτο εἰς τὰς ἐφημε-
ρίδας τοῦ Λονδίνου.

« Ὁ περίφημος ἡμῶν ἱατρὸς Μακλούρδε ἀπῆλθε
χθὲς τὸ ἑσπέρας εἰς τὴν Ἡπειρον. Νομίζεται ὅτι
τὰ συμφέροντα τῆς ἐπιστήμης δὲν εἶναι ἀλλότρια
τῆς ἀποδημίας ταύτης καὶ ὅτι ὁ ἑνδοξὸς ἡμῶν συμ-
πατριώτης θέλει ἐπιστρέφει παρ' ἡμῖν μετὰ πλεόν-
του νέων σπουδῶν καὶ παρατηρήσεων.

« Βεβαιῶσι προσέτι ὅτι ὁ Κ. Μακλούρδε προσε-
κλήθη εἰς σύσκεψιν εἰς Χαρισίους διὰ μίαν ἐκ-
τακτον περίπτωσιν, ἣτις ἄχρι τοῦδε ἐματαιώσα
τοὺς ἀγῶνας τῶν ἐμπειροτέρων ἱατρῶν.

« Οἱ πελάται τοῦ σοφοῦ δόκτορος εἰσὶν ἀπαρη-
γόρητοι ἐνεκα τῆς ἀναχωρήσεώς του. Μεταξὺ τού-
των ἀναφέρουσιν ἓνα πατρίκιον τοῦ βασιλείου, τὸν
λόρδον Βλούκβιλ, ὅστις ταύτην τὴν πρῶτην ἀνεχώ-
ρησε διὰ νά καταρθᾷ τὸν Κ. Μακλούρδε ἐπὶ τῆς
Ἡείρου. »

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.) Γ. Α.

MECHMET ΑΛΗΣ, Ο ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ.

Ὁ Μεχμέτ Ἀλῆς ἐγεννήθη εἰς Καβάλλαν τῆς
Μακεδονίας κατὰ τὸ 1182 τῆς ἐγίρας ἔτος (1769
καθ' ἡμᾶς.) Νέος ἔτι ἔχασε τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰ-
βραὴμ Ἀγᾶ, ἀρχηγὸν τῆς πρὸς ἀσπράλειαν τῶν δη-
μοσίων ὁδῶν φρουρᾶς. Ὁ εἰσπράκτωρ τῶν φόρων
τοῦ Πράουστα, ἀρχιεὶς τῆς οἰκογενείας του φίλος,

υἱοθετήσας τὸν ὄρφανόν, τὸν ἀνέθρεψε μετὰ τοῦ υἱ-
οῦ αὐτοῦ Ἀλῆ Ἀγᾶ. Ὁ Κ. Αἰὼν, ἔμπορος Γάλλος,
διατρίβων ἐν Καβάλλᾳ, ἔδωκε πολλάκις δειγμάτα
εὐνοίας πρὸς τὸν νέον Μεχμέτ Ἀλῆν, εὐνοίας, ἣτις
ἀπαντωμένῃ, ἴσως εἰς τὰς τῆς νεότητός του ἀνα-
μνήσεις, ἐκαλλιέργει τὸν σπόρον τῆς συμπαιδείας,
τὴν ὁποίαν ἀείποτε διατήρησε πρὸς τὸ Γαλλικὸν
ἔθνος.

Εἰς πολλὰς περιστάσεις ὁ νέος Μεχμέτ Ἀλῆς
παρέσχεον ἀξιολόγους ὑπηρεσίας πρὸς τὸν θετὸν
πατέρα αὐτοῦ κατὰ τὴν δυσχερεῖ τῶν φόρων εἰσ-
πραξίν· οὗτος δὲ διὰ νά δώσῃ εἰς αὐτὸν τεκμήριον
τῆς εὐγνωμοσύνης του, τὸν ἐνύμφευσε μετὰ τίνος
πλουσίας συγγενούς του, ἣτις πρὸ μικροῦ εἶχε δια-
ζευχθῆ τὴν πρῶτον αὐτῆς σύζυγον.

Ἡ ἐπιδρομὴ τῶν Γάλλων εἰς τὴν Αἴγυπτον ἡ-
νάγκασε τὴν Πύλιν νά κάμῃ πολυαριθμούς καθ' ὅ-
λην τὴν αὐτοκρατορίαν παρασκευάς. Ὁ εἰσπρά-
κτωρ τοῦ Πράουστα, λαβὼν διαταγὰς νά χρηρηγῇ-
σῃ καὶ οὗτος ἀριθμὸν τινὰ ἀνδρῶν, συνεκρότησε
σῶμα τρικροσίων ἀνδρῶν, τῶν ὁποίων τὴν διοίκη-
σιν ἐναπεστεύθη εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀλῆ Ἀγᾶν. Ὁ
Μεχμέτ Ἀλῆς, ὡς ἐμπειρότερος, συνετώτερος καὶ
μεγαλειώτερος, ἐπιφορτισθεὶς ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς
Μέντωρ εἰς τὸν τῆς παιδείας του ἡλικίας φίλον, ἀ-
νεδέχθη μετὰ προθυμίας ἀποστολήν, ἣτις ἀναμφι-
βόλως ἤθελε παρέξει εἰς αὐτὸν εὐκαιρίας καταλλή-
λους πρὸς ἀπόκτησιν πλούτου.

Αἱ ἀρχαὶ τῆς ἐκστρατείας ὑπῆρξαν δυσχερεῖς,
διότι δι' ἀτρίτων κόπων ὁ μικρὸς τοῦ Ἀλῆ Ἀγᾶ
στρατός, συναθροισθεὶς ἐξ ὧλων τῶν ἐβαλοντῶν
τῆς Μακεδονίας, ἀπάντησε τὸν στόλον τοῦ καπε-
τὰν πασᾶ κατὰ τὸν ὄρμον τῆς Μαυμαρρίνης εἰς Κα-
ραμανίαν. Ἀποδιδρασκθεὶς ἀκολούθως ἐπὶ τῆς πλη-
σίον νήσου Ἀβουκίρ, ὁ Τουρκικὸς στρατός, προσε-
βλήθη μετ' ὀλίγον ὑπὸ τῶν Γάλλων, οἵτινες ἔφε-
ρον αὐτὸν εἰς ἐσχάτην ἀμηχανίαν. Ὁ Ἀλῆ Ἀγᾶς
δυσχερεστηθεὶς ἐκ τοῦ ἀτυχήματος τούτου τῆς πρῶ-
της αὐτοῦ ἐπιχειρήσεως, παρήτασε τὸν στρατὸν καὶ
ἐπέστρεψεν εἰς Καβάλλαν παρὰ τῷ πατρὶ, ἀναθέσας
τὴν διοίκησιν τῶν Μακεδόνων του εἰς τὸν Μεχμέτ
Ἀλῆν, ὅστις διαπρέψας ἤδη κατὰ τὴν ἐκστρατείαν
ταύτην διὰ τε τοῦ ἐπιχειρηματικοῦ χαρακτῆρος
καὶ τῆς ὁξυνοίας αὐτοῦ, ἔμεινεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ
ὅταν οἱ Γάλλοι ἀπεσύρθησαν αὐτῆς. Προαχθεὶς δὲ
βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον εἰς βαθμὸν μίρμπασι
(χιλιάρχου), καὶ τοῦ κοπὶ-μπου.λέκ.μπασι (ἑρ-
χιστύνου τοῦ παλατίου), εἴλκυσε τὴν εὐνοίαν
καὶ ἐμπιστοσύνην τῶν κυβερνητῶν, οἵτινες πλου-
τίζοντες αὐτὸν διὰ τῶν δώρων των, ἤρχισαν νά
τὸν κάμωσι γνωστὸν εἰς τὸ διβάνιον τῆς Κωνσταν-
τινουπόλεως.

Ἐὰν οἱ βεῖδες τῶν Μαμελούκων, καὶ οἱ ὑπὸ τοῦ
Σουλτάνου ἀπεσταλμένοι πασάδες ἦνωσαν ἐπ' ὁ-
λίγον τὰς δυνάμεις αὐτῶν πρὸς τὴν ἐκ τῆς Αἰγύ-
πτου ἔξωσιν τῶν Γάλλων, τῶν κρινόντων αὐτῶν ἐχ-
θρῶν, ἡ ἔρις ὅμως καὶ τὸ ζήτημα τῆς κυριαρχίας
τῆς χώρας διέλυσε τὴν ἐνώπιον τοῦ κινδύνου σχη-

ματισθεῖσαν ἐκείνην συμμαχίαν. Ἐν τούτοις ὁ
Μεχμέτ Ἀλῆς ἐγνώριζε νά ὠφελητῇ ἀρκεσύντως
ἐκ τῆς θέσεως ταύτης τῶν πρώην συμμάχων. Ἐ-
χον φήμην ἀνδρὸς γενναίου καὶ ἐπιτηδείου εὐκό-
λως ἠδυνήθη νά συναθροίσῃ πολυαριθμὸν σῶμα
Ἀλβανῶν, ληστῶν καὶ τυχοδιωκτῶν παντοδαπῶν,
ἐτοίμων πάντοτε νά ἐκμισθώσωσιν ἑαυτοὺς εἰς τὸν
τυχόντα. Ὁ Μεχμέτ Ἀλῆς ὑπεξέκλειε τὴν ἔριν τῶν
κοιμμάτων, ἔσπειρε τὴν διχόνοιαν μεταξὺ τῶν κυ-
ριωτέρων ἀρχηγῶν, καὶ ἤξευρε νά κερδαίνει διὰ τῶν
φιλοφρονήσεων αὐτοῦ καὶ νά ἐπιβάλλῃ σέβας διὰ
τῆς ἐπιβρότης, ἣν ἀπέκτησε πρὸς ἐκείνους τοὺς ὁ-
ποίους αἱ ὑποσχέσεις κέρδους δὲν ἠπάτησαν ποτέ.
Ἐζήτησε πρὸ πάντων νά κερδήσῃ τοὺς Σείκας καὶ
τοὺς Ὀυλεμάδας, φαινόμενος αὐστηρότατος τηρη-
τῆς τῶν ἐντολῶν τῆς θρησκείας. Κερδίσας λοιπὸν
τὴν πίστιν τῶν Σείκων ὡς καὶ τοῦ λοιποῦ λαοῦ,
ἀπηνδυσμένου ἐκ τῶν αἰωνίων ταραχῶν καὶ τῆς
ἀσθενείας καὶ ἀταξίας τῆς Κυβερνήσεως, ἣτις μόνη
ἠδύνατο νά ἐπαναγάγῃ τὴν ἡσυχίαν, διήγειρε κρυ-
φίως στάσιν. Ὀλίγοι ἡμέραι ἤρκεσαν εἰς αὐτόν,
ὕπὸ τοῦ λαοῦ βοηθούμενον, ἵνα κατασταθῇ κύριος
τῆς πόλεως. Ἡ Πύλις ἠναγκάσθη νά ἐπικυρώσῃ τὴν
ἐπανάστασιν ταύτην μετὰ πολλὰς ἀλλὰ ματαίας
προσπάσεις τῶν πασάδων εἰς τὰς θέσεις των, οἵ-
τινες οὐδ' ἔχοντες τῆς ἐξουσίας των ἠδυνήθησαν νά
δείξουν πρὸς αὐτόν, καὶ ὁ Μεχμέτ Ἀλῆς ἔλαβε τὴν
13 Μαΐου τοῦ 1805 τὸν φερμάνιον τῆς ἐξουσίας.
Ἐν τούτοις δὲν ἤρξε κατὰ τὸ διάστημα ἑπτὰ ὧλων
ἐνιαυτῶν εἰμὴ τῆς κάτω Αἰγύπτου, ὡς κατεχομέ-
νης τῆς ἄνω ὑπὸ τῶν βεΐδων τῶν Μαμελούκων ὁ
Μεχμέτ Ἀλῆς, ἥδη εἰς ἡλικίαν τεσσαράκοντα καὶ
πέντε ἔτων, ἔσχε τὴν ὑπομονὴν νά μάθῃ τὴν γρα-
φὴν καὶ τὴν ἀνάγνωσιν, λαβὼν τὰ πρῶτα μαθήμα-
τα ὑπὸ τινος δούλου τοῦ χαρμελίου του.

Ἦδη ἡ δύναμις αὐτοῦ ἤρχισε νά κραταιοῦται,
ὅτε τὴν 17 Μαρτίου τοῦ 1807, οἱ Ἀγγλοὶ ἀπέ-
βησαν εἰς Αἴγυπτον, ὑπὸ βεΐδων προσκληθέντες.
Ἀλλὰ δὲν διέμειναν ἐπὶ πολὺ, ἡ δὲ ἔξωσις αὐτῶν
εἶναι μία τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ, καθ'
ἣν ἀνέπτυξε μεγίστην εὐφυίαν καὶ ἐπιτηδειότητα.
Ἡ παρουσία ὅμως τῶν Ἀγγλῶν ἐνεθάρρυνε τοὺς
βεΐδας καὶ ἀνεπτέρωσε τὰς ἐλπίδας αὐτῶν. Διὰ
τῶν ἐκδιουαγιῶν των ἐξεββάθη εἰς αὐτὸν τοῦ πα-
σᾶ τὸν στρατὸν ἐπανάστασις σοδὰρ καὶ ἱκανὴ νά
φοβήσῃ αὐτόν, βλέποντα ματαιουμένους ἐν μιᾷ
στιγμῇ τοὺς καρπούς πολυχρονίων ἀγώνων καὶ ἐπι-
χειρήσεων. Κατορθώσας διὰ πολλῶν θυσιῶν νά
κατευνάσῃ τὴν τρικυμιώδη ἐκείνην ἐπανάστασιν,
ἐνόησεν ὅτι ἀδύνατον ἦτο πλέον νά ὑπάρξῃ ἀνα-
κωχὴ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν Μαμελούκων. Μὴ δυ-
νάμενος δὲ νά καταστρέψῃ αὐτοὺς διὰ τοῦ πολέμου,
ἀπεράσισεν ἐνδοθεὶς τὴν ἀλωπεκίαν νά καταστρέψῃ
αὐτοὺς διὰ τῆς πανουργίας. Τῷ ὄντι διεπραγμα-
τεύθη μετ' αὐτῶν, καὶ ἤξευρε νά ὑποκρίνηται το-
σοῦτον ἐπιτηδεῖος τοὺς ἀπίστους αὐτοῦ σκοποὺς,
ὥστε προσέβλεπεν εἰς τὸ Κάθρον ἀπαντας σχεδὸν
τοὺς βεΐδας, ἐκ τῶν ὁποίων ἵνα ἀφαιρέσῃ πᾶσαν

υποψίαν, τοῖς ἀπέδωκε τὰ ἀγαθὰ των, καὶ τοὺς ἐφιλοδώρησε μεγαλοπρεπῆ δῶρα. Τὴν δὲ 11 Μαρτίου 1811 προσεκάλεσεν αὐτοὺς ἅπαντας εἰς τὴν ἀκρόπολιν τοῦ Καίρου, ἵνα παρευρεθῶσιν εἰς τὴν ἀναγώρην ἐνὸς τῶν υἱῶν του πορευομένου εἰς Ἀραβίαν πρὸς καθυπόταξιν τῶν Οὐαβιτῶν. Μόλις διέβησαν οὗτοι τὴν πύλιν τῆς ἀκροπόλεως, καὶ ἡ πύλη ἐκλείσθη ὀπίσθεν αὐτῶν, καὶ πάντες ἀπηνῶς ἐτουφεκίσθησαν ἐκ τοῦ ὕψους τῶν τειχῶν. Διὰ τῆς προδοσίας ταύτης ὁ Μεχμέτ Ἀλῆς ἀπηλλάγη τῶν ἀντιπάλων του, καὶ διέμενεν ἐπὶ τέλους κύριος τῆς Αἰγύπτου.

Ἡγεμονεύσας δὲ εὐκλεῶς μέχρι τοῦ 1848, διὰ τὸ βαθὺ γῆρας του, ἀπέθεσε τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἰβραήμ Πασᾶν, τελευταίαν μετ' οὗ πολὺν, μετὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὥστε ἡ ἀντιβασιλεία μετέβη εἰς τὸν Ἀβάζ-Πασᾶν, ἑγκονον τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ, τὸν καὶ ἤδη ἡγεμονεύοντα.

(Ἐκ τοῦ Ἀστέρος τῆς Ἀνατολῆς.)

ΟΙ ΔΡΟΥΣΟΙ.

Οἱ Δρούσοι εἶναι λαὸς τῆς Συρίας κατοικῶν πρὸς βορρᾶν τοῦ πασαλίκιου τῆς Ἀκρῆς ἐν τῇ χώρᾳ ἣτις ἐκτείνεται ἀπὸ Βαλβεκ εἰς Ἀρνούν, καὶ παρὰ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν μετὰ Ζεβαΐλης καὶ Σεΐδης. Ὁ πληθυσμὸς αὐτῶν φθάνει εἰς 120 χιλιάδας ἀτόμων, ἐκ τῶν ὁποίων 40,000 δύνανται νὰ φέρωσιν ὄπλα.

Εἶναι φόρου ὑποτελεῖς τοῦ πασᾶ τῆς Αἰγύπτου, ἀλλὰ πράγματι σχεδὸν ἀνεξάρτητοι. Οἱ Δρούσοι εἶναι φιλόξενοι καὶ φιλοπόλεμοι· πρεσβεύουσι θρησκείαν ἰδιαιτέραν, πηγάζουσαν ἐκ τῆς τῶν Ἰσμηλιτῶν, καὶ τῆς ὁποίας κύριον δόγμα εἶναι ἡ λατρεία τοῦ καλίου Χακῆμ. Βιαμιλλάχ, ὅστις ἔζη περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 11. αἰῶνος, καὶ τὸν ὁποῖον δοξάζουσιν ὡς θεὸν ἐσαρκωθέντα διὰ τοῦτο δὲ ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν ὀνομάζεται πάντοτε Χακῆμης. Ὁ Χακῆμης τῶν Δρούσων κατοικεῖ ἐν Δεϊρ-ελ-Καμάρ.

Οἱ Δρούσοι λέγουσιν ὅτι ὀνομάσθησαν οὕτω ἀπὸ Δουρζῆ, ἐνὸς τῶν πρώτων ἀποστόλων τοῦ καλίου Χακῆμ ὅστις ἤγαγεν εἰς Συρίαν τοὺς ὁπαδοὺς αὐτοῦ καταδιωκομένους ἐν Αἰγύπτῳ. Ἀποσυρθέντες εἰς τὰ ὄρη τοῦ Λιβάνου οἱ Δρούσοι κατέστησαν φοβεροί· ἀντέστησαν ἐπὶ πολὺ εἰς τὰς προσβολὰς τῶν Τούρκων, καὶ δὲν ὑπεβλήθησαν εἰς φόρον εἰμὴ ἐν 1588 ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Μουράτου Γ'. Ἡ Πύλη παρεχώρησεν αὐτοῖς ἐν 1842, ἀρχηγὸν ἐκ τῆς ἰδίας αὐτῶν φυλῆς.

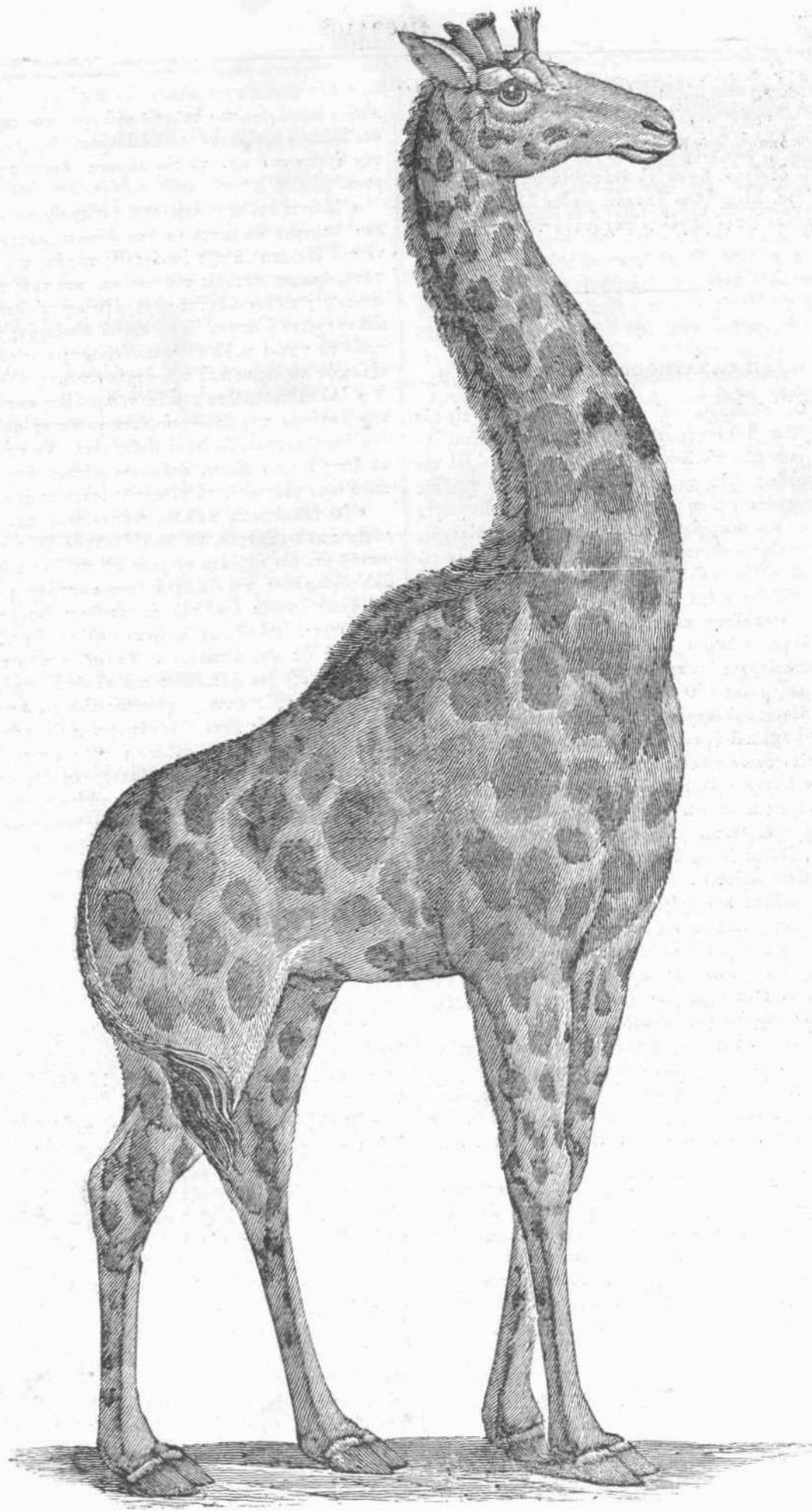
ΟΙ ΜΑΡΩΝΙΤΑΙ.

Ὀνομάζουσιν οὕτω ἐνταυτῷ λαὸν τινα τῆς Συρίας καὶ ἐκκλησίαν ἰδιαιτέραν, συσταθεῖσαν ὑπὸ τοῦ λαοῦ τούτου.

Οἱ Μαρωνῖται κατοικῶσι τὸ πασαλίκιον τοῦ Λιβάνου, μετὰ τῶν Νοσαϊρίδων πρὸς βορρᾶν καὶ τῶν Δρούσων πρὸς νότον, καὶ κατέχουσι σχεδὸν ἅπαν τὸ Κερασσῶν. Ὑπολογίζονται εἰς 150,000, ἀναγνωρίζουσι δύο κυριωτέρους ἀρχηγούς, τὸν μικρὸν ἐμίρην, ὅστις κατοικεῖ ἐν Ζαΐβατλ (Βύβλω) καὶ τὸν μέγαν ἐμίρην ἐν Κανουβίνῳ. Ζῶσι σχεδὸν ἀνεξάρτητοι, ἡ δὲ ὑπαρξίς αὐτῶν χρονολογεῖται ἀπὸ 634. Τῶν Ἀράβων ἐπιδραμόντων τότε τὴν Συρίαν, Ἰωσήφ τις, ἡγεμὼν τῆς πόλεως Βύβλου κατέφυγε μετὰ τῶν ὑπηκόων του εἰς τὰ ὄρη τοῦ Λιβάνου, καὶ ἀποκατέστησαν ἐκεῖ. Ἐκτοτε ὑπετάχθησαν εἰς τοὺς Τούρκους, καὶ ἐν ἔτει 1842, παρεχωρήθη καὶ αὐτοῖς, ὡς καὶ τοῖς Δρούσοις ἀρχηγὸς ἐκ τῆς ἰδίας αὐτῶν φυλῆς. Οἱ Μαρωνῖται ἐπηγγείλοντο κατ' ἀρχὰς τὸν μονοθεϊσμόν, ἀλλ' ἀκολούθως ὑπετάχθησαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ῥώμης φυλάττοντες ὅμως τὰς ἐκυτῶν θρησκευτικὰς τελετάς. Ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν φέρει τὸν τίτλον Πατριάρχου Ἀρτιογείας καὶ Κανουβίνου. Ἐκτείνεται δὲ ἡ ἐπαρχία του καὶ ἐπὶ τῆς Τύρου, Δαμασκού, Τριπόλεως, Ἀλεπίου καὶ Νικοσίας. Ἀποδίδουσι δὲ τὴν σύστασιν τῆς αἵρέσεως ταύτης εἰς τινα μοναχὸν Ἰωάννην Μάρωνα, ζήσαντα κατὰ τοὺς μὲν ἐν τῷ 11. αἰῶνι, κατ' ἄλλους δὲ ἐν τῷ 12. καὶ μετὰδόντα τὸ ὄνομα εἰς τοὺς ὁπαδοὺς αὐτοῦ.

Η ΚΑΜΗΛΟΠΑΡΔΑΛΙΣ.

Ἡ Καμηλοπάρδαλις ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν τῶν μηρυκαζόντων καὶ συγγενεῖς πρὸς τοὺς αἰγάγρους καὶ τὰς ελάφους. Τὸ μαστοφόρον τοῦτο ζῶν ἔχει τὰ στέλεχος λιγνόν, τὴν κεφαλὴν μικράν, ὑποστηριζομένην ὑπὸ μακροτάτου λαιμοῦ καὶ κοσμουμένην ὑπὸ δύο μικρῶν κεράτων, σχηματιζομένων δι' ὀστεωδῶν ἐπιθέσεων τοῦ προμετωπίδιου, καὶ καλυπτομένων ὑπὸ δέρματος γνοῶδους. Ἐπὶ τοῦ μέσου τοῦ μετώπου φαίνεται ἐξόγκωμα ὀστεώδες, καὶ μᾶλλον ἐξέχον εἰς τοὺς ἄρρενας ἢ εἰς τὰς θηλείας. Τὰ ὀπίσθια μέλη ἔχει πολλῶ χαμηλότερα τῶν ἐμπροσθίων. Ἡ θρίξ αὐτοῦ κεκαρμένη καὶ ὑπόλευκος, εἶναι πεπασμένη διὰ μεγάλων κηλίδων χρώματος ὑποζάνθου μὲν εἰς τὰς θηλείας καὶ τὰ νεαρά, μέλανος δὲ εἰς τοὺς ἄρρενας καὶ τοὺς γέροντας. Ἡ οὐρά τῆς καμηλοπαρδάλεως ἀπολήγει εἰς θύσανον πυκνὸν ἐκ σκληρῶν τριχῶν, ἡ δὲ χαίτη αὐτῆς εἶναι ὀρθία καὶ



Η ΚΑΜΗΛΟΠΑΡΔΑΛΙΣ.

ἀναμειγμένη μετὰ τριχῶν μελαίνων καὶ κιτρίνων καὶ ἀμφοτέραι εἰσι λίαν μικραί. Τὸ ζῶον τοῦτο κατοικεῖ τὰς ἐρήμους τῆς Ἀφρικῆς ὅπου ζῇ κατ' ἀγέλας, καὶ τρέφεται ὑπὸ βλαστῶν καὶ φύλλων τῶν δένδρων. Κατὰ τὸ ἀνάστημα ὑπερβαίνει τὰ 7 μέτρα. Εἶναι ζῶον ἄκακον, μηδὲν ἄλλο ἔχον πρὸς ἄμυναν ἢ τὴν μεγάλην ταχύτητα τῶν ποδῶν του.

Η ΘΑΝΑΤΟΦΟΡΟΣ ΣΥΝΘΛΙΨΙΣ.

Οἱ πλοίαρχοι καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ τῶν εἰς τὰς μεγάλας θαλάσσας πλεόντων Εὐρωπαϊκῶν καὶ Ἀμερικανικῶν πλοίων, πολλάκις ἐφάνησαν ὡμοὶ καὶ θηριώδεις πρὸς τὰ πληρώματα αὐτῶν. Τὸ ἐξῆς διηγημάτιον εἶναι δείγμα τῆς τοιαύτης διαγωγῆς τῶν. Μοὶ διηγήθη αὐτὸ γηραιὸς τις πλοίαρχος, ὅστις εἶχε μαθητεύσει ἐν μέρει μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ αὐτῷ πλοίῳ· ἀλλ' ἔκτοτε εἶχον ἀποχωρισθῆν ἀπ' ἀλλήλων ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη.

«Ὅτε εἴκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν ἡλικίας» ἤρχισε νὰ λέγῃ, «ἔκαμα τὸ πρῶτον ταξιδιόν μου ὡς ὑποπλοίαρχος ἐπὶ καταλιευτικῆς καμπάρης (bark) ὀνομαζομένης «Ὁ Θαλάσσιος Ἀνεμος», ἐν χρόνῳ τῷ δέοντι ἐφθάσαμεν εἰς τὸν κόλπον Σάντερ (Shan-ter-bag) καὶ ἠγκυροβολήσαμεν, ἔχοντες περίξ τοῦ πλοίου ἡμῶν πλῆθος κητῶν.

«Εὐρομεν ἐκεῖ πολὺν πάγον, διότι ἐφθάσαμεν πρωΐμως καὶ οἱ ἐκ πάγου βράχοι δὲν εἶχον εἰσέτι διαρραγῇ. Οὗτοι βέβαια μᾶς ἠνόχλησαν οὐκ ὀλίγον, ἀλλ' ἡ ἐν τῇ ἀλιείᾳ καλὴ μας τύχη μᾶς ἱκανοποίησε δεόντως.

«Νύκτα καὶ ἡμέραν αἱ ἐργασίαι μας ἐξηκολούθουν, (ἐκτὸς ὅταν ἡ κατάστασις τῆς ἀτμοσφαίρας δὲν ἐπέτρεπε)· οἱ δὲ σύντροφοί ἡμῶν κατακαπνισμένοι καὶ καταλαδωμένοι περιστρέφοντο ἐκτελοῦντες τὰ χρέη τῶν εὐθύμων καὶ πλήρεις ἐλπίδων ταχείας φορτώσεως.

«Μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης πιστεύω ὅτι τοῦτο ἡδύνατο νὰ κατορθωθῇ καὶ τὰ πάντα νὰ ὑπάγῃσι καλῶς, ἂν δὲν ἐκόλυεν ἡ σκληρὰ καὶ τυραννικὴ διαγωγή τοῦ πλοίαρχου Ἰακώβου πρὸς ἕνα ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ἡμιηλίθιον τινα ὀνόματι Νάτου Βιλλάρδου.

«Ὁ κακὸμοιρος! τὸ ἰσχνὸν καὶ ξηρὸν πρόσωπον καὶ τὸ κεκυρτωμένον ἀνάστημά του ἀνίστανται ἐνώπιόν μου καὶ τὴν στιγμὴν ταύτην, ὅπως ἐφάνηον κατὰ τὰς ὀχληρὰς ἐκείνας φρουρήσεις· ὀχληροτάτας τοῦλάχιστον εἰς αὐτὸν, ὅποταν ἀφοῦ ἐλακτίζετο καὶ ἐκολοφίετο ὑπὸ τοῦ πλοίαρχου ἤρχετο προσέριπτον καὶ ἐκρύπτετο πλησίον, κλαίων καὶ ἐκφωνῶν·

«Ὁ καλὲ μου Κύριε Ρίβερς, μὴ τὸν ἀφήσῃς πλέον νὰ δέρνῃ τὸν ταλαίπωρον Νάτην. Ὁ! μὴ τὸν ἀφήσῃς πλέον!»

«Εἰς μάτην παρεκάλουν τὸν πλοίαρχον νὰ οἰκτερῇ τὸν ἄνθρωπον τοῦτον· οἱ λόγοι μου εἰς οὐδὲν ἄλλο ἐχρησίμευσαν ἢ νὰ ἐρεθίσωσιν ἔτι μᾶλλον τὴν ὀργὴν του καὶ νὰ τὸν κάμωσι δεκάκις χειρόν.

«Ἐνίοτε ἐπὶ προφάσει ὅτι ὁ Νάτης εἶχεν ἀνάγκην λουτροῦ διέταττε νὰ ἀπεκδύσωσιν αὐτὸν καὶ νὰ τὸν δέσωσιν ἐκ τῆς ὁσφύος εἰς τὰς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος πλευρὰς τοῦ πλοίου, καὶ τότε προμηθευθεὶς κάδον ὕδατος μεμιγμένου μετ' ἄμμου, καὶ τραχεῖαν φύκτραν (βούρτσαν) ὁ πλοίαρχος ἐπέτριβε τὰ γυμνὰ μέλη τοῦ κακοδαίμονος· ἕως οὗ νὰ ἐξαλείψῃ τὸ δέρμα ἀπὸ τῶν ὀστέων του.

«Ἀλλὰ τοῦτο ἦτο μίαν ἐκ τῶν μυρίων σατανικῶν βασάνων τὰς ὁποίας ὑπέστη ὁ Νάτης ἀφ' οὗτου ἀπεπλεύσαμεν ἐκ Νέας Βεδφορδης. Νὰ σταθῶ νὰ ἀπκριμῶμαι αὐτὰς, φοβοῦμαι μήπως ἀργήσω πολὺ πρὶν φθάσω εἰς τὸ τέλος τῆς ἱστορίας μου.

«Ὁ ταλαίπωρος καθίστατο ἰσχνότερος καὶ ξηρότερος καθ' ἑκάστην, καὶ καθ' ἑκάστην ἔλεγον ἐμμενῶντες ὅτι δὲν ἡδύνατο νὰ ζήσῃ ἔτι πολὺν χρόνον· ἀλλ' ἐβδομάδες καὶ μῆνες ἀφόρητοι παρήρχοντο, καὶ ὅμως ἡ ἀθλίξις ζωῆς του παρεστεινέτο ἐντὸς τοῦ πλοίου μας. Ἡδὲ ὅμως ἐφάνητο μᾶλλον ὡς φάντασμα ἢ ὡς ἀνθρώπινον ὄν. Τὰ μῆλα τῶν παρειῶν του ἐξεῖχον φρικτωδῶς καὶ αἱ βεθυθισμέναι κόγχαι του ἐξέπεμπον βλέμμα εἰς τὸ ὅποιον τρόμος καὶ ἡλιθιότης ἦσαν ἀλλοκότως πως ἀναμειγμένα. Κατέστη πάντῃ ἀνίκανος πρὸς ὑπερησυχίαν καὶ περιεφέρετο ὥσπερ ὄνειρευόμενός τις. Τὰ κτυπήματα τοῦ πλοίαρχου δὲν ἰσχυον πλέον εἰς τὸ νὰ ἐπιταχύνωσι τὸ βῆμά του, καὶ ἀπεκρίνετο εἰς αὐτὰ μόνον διὰ παραδόξου καὶ νευρικῆς τινοῦ οἰμωγῆς ἥτις ἐπάγωνε τὸ αἶμα εἰς τὰς φλέβας μου.

«Ἐν τοιαύτῃ δὲ καταστάσει εὐρισκομένου αὐτοῦ ἐσπέραν τινὰ ὁ πλοίαρχος ἐπάταξεν αὐτὸν διὰ σιδηρᾶς λαβίδος. Ὁ τάλας ἐξέπεμψεν ὀλοθυγμὸν ὅποιον δὲν εἶχον ἀκούσει ποτὲ καὶ οὐδὲ θέλω ν' ἀκούσω πλέον, καὶ ἀναβὰς ἐπὶ τῆς κιγκλίδος τοῦ πλοίου ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν.

«Ἡκούσθη τρανὸς πᾶταγος τοῦ ὕδατος καὶ πάλιν ὀλοθυγμὸς, καὶ ἡ βραγχώδης φωνὴ τοῦ πλοίαρχου διατάσσοντος νὰ ῥίψωσι τὴν λέμβον εἰς τὴν θάλασσαν.

«Ἡ νύξ ἦτο σκοτεινὴ ὡς πίσσα, καὶ ὁ ἄνεμος ἐφύσα σφοδρὸς· διεταλοῦμεν δὲ ἠγκυροβολημένοι με ἀμφοτέρως τὰς ἀγκύρας, διότι ὑπᾶρχε δυνατόν· βεῦμα, καὶ ἐροδοῦμεθα μήπως μᾶς παρασύρῃ εἰς τὴν ξηρὰν, ἐναντίον ὑψηλοῦ καὶ πετρώδους ἀκρωτηρίου ἐξέχοντος εἰς τὴν θάλασσαν. Τὸ ἀκρωτήριον τοῦτο ἀπέειχε σχεδὸν πεντήκοντα ὀργυῖας ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ σχεδὸν ἑκατὸν πόδας ἐκ τῆς βάσεως εἰς τὴν κορυφὴν· ἡ δὲ νύξ ἐκαίει ἦτο τοσοῦτο ζοφερά ὥστε μόλις διακρίνομεν τὸ σχῆμά του.

«Ἀδιάκοπον ψυχάλισμα μᾶς ἔκαμε νὰ σθέσωμεν τὰ πυρὰ τῆς ἐλαιοσκαπανίας πρὸ τινων ὥρων, καὶ νὰ σκεπᾶσθωμεν τοὺς λέβητας ἵνα μὴ βλαφθῇ τὸ ἔλαιον· ὥστε ὅτε κατεβιάσασθωμεν τὴν λέμβον δὲν

εἶχομεν φῶς πρὸς ὁδηγίαν μας, καὶ ἐνῶ ἐκοπύλατο ὁ περιφερόμενος ἐν τῷ σκότει, ἤμην σχεδὸν βέβαιος ὅτι ὁ Νάτης ἤθελε πνιγῇ πρὶν φθάσωμεν εἰς βοήθειάν του.

«Ἐξηκολούθησαμεν τὴν ἐρευνάν μας ἡμίσειαν περίπου ὥραν, καὶ μὴ εὐρόντες αὐτὸν μηδαμῶς ἐπεστρέψαμεν εἰς τὸ πλοῖον πεπεισμένοι ὅτι τὰ δεινὰ τοῦ ταλαίπωρου εἶχον ἤδη τελειώσει.

«Ὅτε ἐκονοποίησα τὴν πεποίθησίν μου εἰς τὸν πλοίαρχον, ἐπρόφρασε τραυλίζων φρικτὸν ὄρκον· εἶτα προσποιούμενος ἀπάθειαν εἶπεν ὅτι ἤθελε νὰ καταβῇ νὰ τὸ πάρῃ διὰ τῆς. Ναί, τῶνόντι προσποίησις ἦτο ἡ ἀδικησὶς του ἐκείνη, διότι διὰ τοῦ ἐπὶ τῆς πρύμνης φανοῦ ἡδυνήθη νὰ ἴδῃ τὴν νεκρικὴν ὠχρότητα τοῦ προσώπου του καὶ τὸ παράφορον βλέμμα τοῦ ὁποῖον ἐξηκοντίζετο ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του, ἐνῶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἔτρεμεν ὡς ἰχθύς, καὶ τότε ἐνόησε ὅτι τὸ συνειδὸς ἤρχισε νὰ ἐργάζεται.

«Μετὰ μίαν ὥραν διαβαίνων ἐγγύθεν ἤκουσα αὐτοῦ ἐκφωνοῦντος ἐν τῷ διακεκομμένῳ αὐτοῦ ὅπῳ.

«Ἀχ! Νάτη Βιλλάρδε — ἄχ! ἦλθες τώρα νὰ με βασανίσῃς! φύγε ἀπ' ἐδῶ, τρελλέ, φύγε ἀνόητε Νάτη!» Καὶ ἐνῶ ἡ κραυγὴ του ἀντήχει ἀγρίως διὰ τοῦ πλοίου ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σκότους καὶ τῆς ἀνεμοζάλης, ἡσθάνθη ἐκαστον ὁστοῦν τοῦ σώματός μου τρέμον με παράδοξον προαισθησιν συμφορᾶς.

«Ἐν τῷ μεταξύ ὁ ἄνεμος ἐξηκολούθει ὀλοθυγμῶν καὶ κρίζων μανιωδῶς καὶ ἀνευδύτως, καὶ ταχέως παρετήρησα ὅτι ἐναντίον τῆς ἀντιστάσεως τῶν δύο ἀγκυρῶν, τὸ πλοῖον παρεσύρετο πρὸς τὴν ξηρὰν βραδέως καὶ σχεδὸν ἀνεπαίσθητως· καὶ ὅμως ἡσθάνθη ὡς βέβαιον ὅτι ἂν ὁ ἄνεμος ἐπαραύνετο, ὀλίγον ἢ θέλαμεν ἐξοκεῖλαι ἐπὶ τοὺς βράχους, καὶ ἴσως κατασυντριβῇ πρὸ τῆς αὐγῆς.

«Ἵπῃκα πρὸς τὰς κιγκλίδας καὶ προσεπάθησα νὰ ἴδῃ πόσον εἶχομεν πλησιάζει εἰς τὴν ξηρὰν, δὲν ὑπόπτευσα ὅτι ἤδη εὐρισκόμεθα πολὺ πλησιέστερον ἢ ὅσον οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν ὑπέθετεν· ἀλλὰ δὲν ἡδυνήθη νὰ διακρίνω οὐδὲν ἐνεκα τῆς πυκνότητος τοῦ σκότους.

«Τὴν στιγμὴν ταύτην ἡσθάνθη τὴν χεὶρά τινος ἀπτομένην ἐμοῦ ἐπὶ τοῦ ὤμου· ἐστράφην καὶ πάραυτα ἐξέπεμψα κραυγὴν φρίκης, διότι ἐν τῷ φωτὶ τοῦ φανοῦ εἶδον κάλλιστα φωτιζομένην τὴν σκελετωδῆ ὄψιν τοῦ Νάτη με τὴν βεδορεμένην κόμην του ἐπιανεμαμένην ἐπὶ τοῦ ὠχροῦ προσώπου του, περιπεπλεγμένους βοστρύχους περὶ τὰς βεθυθισμένας παρειὰς του, καὶ τοὺς ὀφθαλμούς του ἐνατενίζοντας πρὸς ἐμὲ με βλέμμα ἀκίνητον!

«Ὁ κακὸμοιρος ὁ Νάτης!» εἶπε με φωνὴν ὑπόκωπον «ὁ κακὸμοιρος ὁ Νάτης! Διὰ τί ἀφήκας τὸν καπετάνιου νὰ δαίρῃ τὸν κακὸμοιρο τὸ Νάτη;»

«Δὲν ἡδυνήθη νὰ προσέρω οὐδὲ λέξιν· ὥσει προσηλωμένος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐστάθη καὶ ἐθεώρουν ἐκπληκτος τὸ φάντασμα. Ὑψώσας τὸν ἄσπε-

ρον βραχίονά του καὶ περιέστρεψεν αὐτὸν ἐν εἰδῇ ἀποχαριτισμοῦ, καὶ πάραυτα ἐγένετο ἄφαντος ἐν τῷ σκότει.

«Παρήλθον στιγμᾷ τινες πρὶν δυνθῶ νὰ συνέλθω. Ἐπειτα δὲ ὤρμησα πρὸς τὸν θάλαμον ἵνα γνωστοποιήσω εἰς τοὺς λοιποὺς ἀξιωματικούς ὅτι εἶδον.

«Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ταύτην τὸ πλοῖον συνεινέχθη σφοδρῶς· ἡ πρόρα αὐτοῦ ἀνωρθώθη τρύζουσα· ἠκούσθη βροντώδης κρότος· συνοδευόμενος μετὰ κωδωνίσματος ἐπὶ τῆς πρόρας καὶ ἐνόησα ὅτι μία ἐκ τῶν ἀλύσεων ἀπεκόπη!

«Τὴν ἀκήλουν στιγμῇ ἡδυνήθη νὰ βλέπω τὸ πλοῖον παρασύρόμενον με τρομερὰν ταχύτητα.

«Ἀπαντες εἶχον ἀκούσει τὸν κρότον καὶ πάντες ἔδραμον ἐπὶ τοῦ καταστρώματος πρὶν δυνθῶ νὰ προσκαλέσω αὐτούς. Μόλις ἐνεφανίσθησαν ὅτε με κρότον τραχὺν καὶ τρυγμὸν ὅστις ἐξέριψε τοὺς ἰστούς ἐπὶ τὴν πλευράν, τὸ σκάφος ἡμῶν ἐξρίφη ἐπὶ τοὺς βράχους εἰς ἀπόστασιν δέκα ὀργυιῶν ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ἐκείνου ἀκρωτηρίου.

«Κλίνον δὲ τῇδε κακείσε με πρόραν ἀνωρθωμένην κατεκερατιζέτο ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἐνῶ κολοσσικὰ κύματα διήρχοντο αὐτὸ ἀπὸ πρόρας εἰς πρύμνην.

«Μετὰ μεγάλης δυσκολίας κατεβιάσασθωμεν τὰς δύο μενούσας λέμβους (διότι αἱ λοιπαὶ εἶχον ἤδη κατασυντριβῇ) καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ἀκτὴν χωρὶς νὰ κατασυντριβῶμεν καὶ ἡμεῖς.

«Ἐπὶ τέλους ὅμως εὐρέθημεν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ἄμμου τῆς παραλίας εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὑψηλοῦ ἀκρωτηρίου, ἀκούοντας τὸν τρυγμὸν καὶ τὸν κρότον τοῦ θραυομένου πλοίου κατὰ τῶν βράχων.

«Ἐτρέμαμεν ὑπὸ ψύχους, καὶ διέταξα τοὺς ἀνθρώπους νὰ συνάξωσιν ὅσα ἡδύνατο ξύλα ἐξέριμμένα ἐξῶ ὑπὸ τῶν κυμάτων ἵνα ἀνάψωμεν πῦρ.

«Ταχέως ἐστήσαμεν πυρὰν κολοσσικάν καὶ ἐτήθημεν περὶ αὐτῆς θερμαινόμενοι, διαβρηνόμενοι τῶν φλογῶν μετὰ κρότου ὑπὸ τοῦ ἀνέμου. Ἰστάμενος δὲ ἀπέναντι τοῦ πλοίαρχου εἶχον τοὺς ὀφθαλμούς μου προσηλωμένους ἐπ' αὐτοῦ. Οὗτος δὲ ἴστατο ἐστηριγμένος ἐπὶ τοῦ πυροβόλου του, τὸ ὅποιον ὑπερηγάπα, καὶ τὸ ὅποιον οὐδὲ ἐν τῇ μεγίστῃ βίᾳ τοῦ νὰ σωθῇ ἐκ τοῦ πλοίου δὲν ἐλησμένῃ νησε νὰ πάρῃ μεθ' ἐκυτοῦ. Ἦτο δὲ κάτωχρος καὶ κατηφής.

«Πλοίαρχε» τῷ εἶπον σθεαρῶς «τὴν εἶδον.»

«Ἰδετε ποῖον;» ἤρωτησεν ἀναβλέψας αἰφνης.

«Τὸν Νάτην Βιλλάρδον» ἀπεκρίθην, καὶ ἤτοιμαζόμην νὰ τῷ διηγηθῶ τὰ περιστατικὰ τῆς παραδόξου ἐμφανίσεώς του εἰς ἐμὲ, ὅτε εἶδον τὸν ἀκρωμένον με ἀνασκιρτῶντα αἰφνης καὶ λαμβάνοντα τὴν ὠχρότητα νεκροῦ, ἐνῶ τὰ βλέμματά του προσηλοῦντο εἰς τι ἄνωθεν αὐτοῦ.

«Ἰδὲ, εἶπε με φωνὴν ἐξεργωμένην ἐκ βαθύων

καὶ δεικνύων πρὸς τ' ἄνω. « ὦ θεέ, ἐκεῖ εἶναι προσηλῶν ἐπ' ἐμὲ τοὺς ἀγρίους ὀφθαλμούς σου.

« Ὑψώσαμεν αὐθορμήτως τοὺς ὀφθαλμούς ἡμῶν ἅπαντες, καὶ τῶντι ἐπὶ βράχου ἐξέχοντος ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου δεκαπέντε περίπου πόδας ἦν ὡθεν ἡμῶν, ἐφαίνετο καθαρώτατα ἐν τῷ φωτὶ τὸ σκελετωδὲς πρόσωπον τοῦ Νάτῃ Βιλλάρδου ἐνῶ ἐβλεπεν ἀσκαρδαμυκτεῖ ἐπὶ τοῦ πλοίαρχου.

« Ἀπελθε! ἀπελθε! πνεῦμα πονηρὸν, ἀνέκραξεν ὁ τελευταῖος, ἀποδιώκων αὐτὸν μανιωδῶς διὰ τῆς χειρός.

« Ἀλλὰ τὸ πρόσωπον οὐτ' ἐκινεῖτο οὔτε ὠμίλει.

« Ὁ πλοίαρχος ὕψωσε τὸ πυροβόλον του καὶ τὸ διηύθυνε κατ' αὐτοῦ.

« Πλοίαρχε, διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, μὴ πυροβολήσῃς, ἀνεβόησεν εἰς ἐκ τῶν ἀνθρώπων.

« Ἀλλὰ πρὶν ἢ αἱ λέξεις ἐξέλθωσιν ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ ναύτου, καὶ δυνηθῶ ν' ἀρπάσῃ τὸν βραχίονα τοῦ πλοίαρχου, ἐξεκένωσε τὸ ὄπλον του.

« Ἦ ἐκπυροκρότησις ἤχησεν ὁξέως ἐν τῷ ἀνέμῳ, ἤκούσθη ἀγρία τις καὶ νεκρώδης κραυγὴ καὶ πάραυτα ὁ Νάτῃς Βιλλάρδος κατέπεσεν ἀπὸ τοῦ βράχου ἐπὶ τὸν πλοίαρχον καὶ ἐβρίψεν αὐτὸν εἰς τὸ ἔδαφος.

« Χά! χά! καπετάνιε, ὁ κακόμοιρος ὁ Νάτῃς σ' ἐπίασα τώρα. Δὲν θὰ βασανίσῃς πλέον τὸν κακόμοιρο τὸν Νάτῃ. » ἐπρόφερεν ἀσθενῶς ὁ ταλαίπωρος παράφρων, ἐνῶ λαβόμενος τὸν πλοίαρχον ἐκ τοῦ λαιμοῦ συνέσφιγγεν αὐτὸν παντὶ σθένει.

« Μάτην ἠγωνίσθημεν ν' ἀποσπάσωμεν τοὺς δακτύλους τοῦ θνήσκοντος ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν λαιμὸν πλοίαρχου· ἐνεπήγησαν ἐν αὐτῷ ὥσπερ σιδηρὰ ἀρπάγη.

« Τοῦ θύματος τὸ πρόσωπον κατέστη πελιδνόν, ἡ γλῶσσά του προεξεβλήθη ἐκ τοῦ στόματος του, καὶ τὸ βέγγος τοῦ θανάτου ἤκούσθη διὰ τοῦ λαρυγγός του, ἕως οὗ τέλος οἱ ἀγωνέες του ἔπαυσαν ὁλοτελῶς, καὶ εἶδομεν ὅτι ἦδη ἦτο νεκρός.

« Καὶ ὁ Νάτῃς Βιλλάρδος ἐκειτο ἐκτάδην καὶ ἀπεσκληρυμμένος παρ' αὐτῷ συσφίγγων καὶ ἐν αὐτῷ τῷ θανάτῳ τὸν λαιμὸν τοῦ πλοίαρχου διὰ τῆς σιδηρᾶς ἐκείνης συνθλίψεως.

« Ὅτε τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἀνέτειλεν ἐπὶ τῆς μικρᾶς ὁμηγύρεως ἡμῶν, ἐθάψαμεν αὐτοὺς πλησίον ἀλλήλων ἐπὶ τῆς παραλίας.

« Νῦν δὲ πῶς θέλετε ἐξηγήσει τὴν ἐπὶ τὸν βράχον ἀνάστασιν τοῦ Νάτῃ;

« Φαίνεται τέλος πάντων ὅτι δὲν ἐπνίγη » ἀπεκρίθη ἐγώ.

« Ὅρθῶς κρίνετε. » ἀπεκρίθη ὁ ὑποπλοίαρχος.

« Ὅτε ἐπῆδησεν εἰς τὴν θάλασσαν, ἐκολύμβησε πρὸς τὴν πύρραν καὶ ἀνέβη πάλιν διὰ τοῦ κάλω.

« Ὁ πλοίαρχος εὐρισκόμενος εἰς τὴν πρύμνην τὴν στιγμὴν ἐκείνην δὲν εἶδεν αὐτὸν, ἀλλὰ παρατήρησαν αὐτὸν ναῦται τινές, οἵτινες οἰκτείροντες αὐτὸν ἔκρυψαν εἰς τὴν πύρραν, ἀπόφασιν ἔχοντες νὰ φυλάττωσι μυστικῶς τὴν ἐπὶ τοῦ πλοίου παρουσίαν αὐτοῦ, ἵνα μὴ πάλιν πέσῃ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ σκληροῦ πλοίαρχου. Ὅτε δὲ τὸ πλοῖον ἐθραύσθη δὴλον ὅτι ἐσώθη εἰς τὴν ξηρὰν κολυμβῶν πρὸ πάντῃς ἄλλου. »

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ.)

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ἀρχίζε νὰ ζῆς μὲ ὅσον ἐνεστιν ὀλίγην ἐπίδειξιν ἵνα δυνηθῇς ν' αὐξήσῃς αὐτὴν βραδύτερον.

Ἐπάρχουν δύο τρόποι, ἔλεγε σχολαστικὸς τις, τοῦ νὰ κερδίσῃς τέσσαρας χιλιάδας τάλληρα — εἰς εἴκοσιν ἔτη ἐὰν βάλῃς κατὰ μέρος 200 τάλληρα κατ' ἔτος, εἰς 200 ἔτη ἐὰν οἰκονομήσῃς μόνον 20 τάλληρα κατ' ἔτος.

Ὁ αἰετὶς ζητῶν χάριτας δὲν ἀγαπᾶται.

Δύναται τις νὰ ἔχῃ καλλονὴν, νεότητα, βαθμὴν καὶ πλοῦτον· ἀλλ' ἄνευ μαθήσεως εἶναι ὡς ἄνθος τὸ ὅποιον δὲν ἔχει εὐωδίαν.

Ὁ διδάσκαλος τύπτει τοὺς μαθητάς του ὥπως ὁ κεραμεὺς συμπίεζι τὸν πηλὸν του, οὐχὶ ἵνα θραύσῃ τὸ ἀγγεῖον ὅπερ κατασκευάζει· ἀλλ' ἵνα δώσῃ αὐτῷ τὴν δέουσαν μορφήν.

Ῥόδον τί μετέδωκε τὴν εὐωδίαν αὐτοῦ εἰς τὸ φύλλον ἐν ᾧ περιετύλιξαν αὐτό· οὕτω λοιπὸν καὶ σὺ τοῖς σοφοῖς ὁμιλῶν θέλεις μεταλάβει ἐκ τῆς σοφίας αὐτῶν.